

GŁÓWNY URZĄD STATYSTYCZNY
CENTRAL STATISTICAL OFFICE

**WARUNKI POWSTANIA
I DZIAŁANIA
ORAZ PERSPEKTYWY ROZWOJOWE
POLSKICH PRZEDSIĘBIORSTW
POWSTAŁYCH
W LATACH 2006-2010**

**CREATION
AND OPERATION CONDITIONS,
DEVELOPMENT PROSPECTS
OF POLISH ENTERPRISES
ESTABLISHED
IN THE YEARS 2006-2010**

Statistical
Information
and Elaborations

Informacje
i opracowania
statystyczne

Warszawa
2012

GLÓWNY URZĄD STATYSTYCZNY
CENTRAL STATISTICAL OFFICE

**WARUNKI POWSTANIA I DZIAŁANIA
ORAZ PERSPEKTYWY ROZWOJOWE
POLSKICH PRZEDSIĘBIORSTW
POWSTAŁYCH W LATACH 2006–2010**

***CREATION AND OPERATION CONDITIONS,
DEVELOPMENT PROSPECTS
OF POLISH ENTERPRISES
ESTABLISHED IN THE YEARS 2006–2010***

*Statistical
Information
and Elaborations*

Informacje
i opracowania
statystyczne

Warszawa 2012

Opracowanie publikacji
Preparation of the publication

GUS – Departament Przedsiębiorstw
CSO – Enterprises Department

kierujący
supervisor

Aneta Płatek – zastępca dyrektora Departamentu
deputy director of the Department

zespół
team

Tomasz Grabowski, Jacek Kotowski, Krystyna Rećko

Okładka
Cover

Zakład Wydawnictw Statystycznych
Statistical Publishing Establishment

ISSN 1507 – 126X

Publikacja dostępna w Internecie   www.stat.gov.pl
Publication available on the Internet   www.stat.gov.pl

PRZEDMOWA

Przedstawiamy Państwu kolejną edycję publikacji, w której zaprezentowane zostały podstawowe dane o warunkach powstania i działania oraz perspektywach rozwojowych przedsiębiorstw tworzonych w Polsce. Cykl corocznych opracowań z tej serii, dostarcza informacji uzupełniających i porównawczych o podmiotach rozpoczynających działalność w poszczególnych latach, począwszy od roku 2001. W niniejszej publikacji zaprezentowano dane o przedsiębiorstwach powstałych w latach 2006-2010.

Opracowanie zostało przygotowane na podstawie wyników panelowego badania przedsiębiorstw prowadzonego w oparciu o ankiety PL1 i PL2. Zasadniczą ideą tych badań jest zebranie informacji o sposobie powstania i źródłach finansowania nowej działalności, a także o czynnikach wpływających na skuteczną rywalizację z konkurencją oraz utrzymanie się nowych podmiotów na rynku w pierwszych latach po rejestracji. Badania mają również na celu oszacowanie stopnia przeżywalności nowych przedsiębiorstw w kolejnych latach pełnego pięcioletniego cyklu obserwacji.

Publikacja składa się z trzech części. W pierwszej zawarto metodologię badania, jego zakres podmiotowy i przedmiotowy, opis doboru próby, a także sposób prezentacji wyników. W drugiej części zostały poddane analizie pierwsze dane o zbiorowości podmiotów utworzonych w roku 2010, a także wyniki pięcioletniego cyklu badania jednostek powstałych w roku 2006. Uzupełnieniem analiz są tabele z wynikami wszystkich badań przeprowadzonych w roku 2011, zamieszczone w części trzeciej.

Zastępca Dyrektora Departamentu
Przedsiębiorstw

Aneta Płatek

Warszawa, czerwiec 2012 r.

PREFACE

We present the next edition of publication containing basic data on the conditions of the establishment and operation of newly-established enterprises in Poland, as well as on their development prospects. The series of annual publications provides complementary and comparative information on the entities established in consecutive years from 2001. This publication presents data concerning enterprises established in the years 2006-2010.

The publication was developed on the basis of the results obtained from a panel survey on enterprises, conducted with the use of PL1 and PL2 questionnaires. The principal idea of these surveys is to collect information on the mode of establishing, and the sources of financing newly-established businesses, as well as on the factors influencing the efficient competition and subsistence of new entities on the market in the first years after the registration. The surveys are further aimed at assessing the survival rate of new enterprises in the subsequent years of a complete 5-year monitoring cycle.

This publication consists of three parts. The survey methodology is presented in the first part, where both the scope and information collected are discussed in detail, together with the description of the sampling method, as well as the method of presenting the results obtained. The second part features the analysis of the first data on the group of entities established in 2010, as well as the results of the 5-year survey on the entities established in 2006. The analysis were supplemented with tables containing results of all surveys conducted in 2011, published in the third part.

Deputy Director of Enterprises Department

Aneta Płatek

Warsaw, June 2012

SPIS TREŚCI

CONTENTS

	Strona Page
PRZEDMOWA	3
<i>PREFACE</i>	
UWAGI METODYCZNE	
<i>METHODOLOGICAL NOTES</i>	
1.1 Wprowadzenie.....	13
<i>Introduction</i>	
1.2 Organizacja badań.....	14
<i>Organisation of surveys</i>	
1.3 Jednostki objęte badaniem oraz wielkość i struktura próby.....	16
<i>Surveyed units, sample size and structure</i>	
1.4 Zakres zbieranych informacji.....	17
<i>Collected information</i>	
1.5 Sposób opracowania i interpretacji wyników.....	19
<i>Elaboration and interpretation of results</i>	
WYNIKI BADAŃ – SYNTEZA	
<i>SURVEY RESULTS – SYNTHESIS</i>	
1. Przedsiębiorstwa powstałe w 2010 r.	29
<i>Enterprises established in 2010</i>	
1.1. Wielkość i struktura badanej zbiorowości.....	29
<i>Size and structure of surveyed population</i>	
1.2. Wskaźniki przeżycia.....	31
<i>Survival rates</i>	
1.3. Aktywność ekonomiczna w rok po wejściu na rynek.....	32
<i>Economic activity one year after entering the market</i>	
1.4. Bariery napotymane przez przedsiębiorstwa.....	34
<i>Difficulties encountered by enterprises</i>	
2. Przedsiębiorstwa powstałe w 2006 r. i nadal aktywne w 2011 r.	36
<i>Enterprises established in 2006 and still active in 2011</i>	
2.1. Wielkość, struktura i wskaźniki przeżycia badanej zbiorowości.....	36
<i>Size, structure and survival rates of the surveyed population</i>	
2.2. Aktywność ekonomiczna.....	38
<i>Economic activity</i>	
2.3. Bariery napotymane przez przedsiębiorstwa.....	40
<i>Difficulties encountered by enterprises</i>	
3. Podsumowanie	41
<i>Summary</i>	

TABLICE
TABLES

	Tabl. <i>Table</i>	Strona <i>Page</i>
PRZEDSIĘBIORSTWA POWSTAŁE W 2010 R. <i>ENTERPRISES ESTABLISHED IN 2010</i>		43
Liczba i wskaźnik przeżycia przedsiębiorstw powstałych w 2010 r. i aktywnych w 2011 r. według wybranych przekrojów..... <i>Number and survival rate of enterprises established in 2010 and active in 2011 by selected groupings</i>	1	44
Struktura przedsiębiorstw powstałych w 2010 r. i aktywnych w 2011 r. według sposobu powstania oraz wybranych przekrojów..... <i>Structure of enterprises established in 2010 and active in 2011 by way of creation and selected groupings</i>	2	45
Struktura przedsiębiorstw powstałych w 2010 r. i aktywnych w 2011 r. według źródeł finansowania podejmowanej działalności oraz wybranych przekrojów..... <i>Structure of enterprises established in 2010 and active in 2011 by sources of financing the undertaken activity and selected groupings</i>	3	46
Struktura przedsiębiorstw osób fizycznych powstałych w 2010 r. i aktywnych w 2011 r. według płci właściciela oraz wybranych przekrojów..... <i>Structure of enterprises of natural persons, established in 2010 and active in 2011 by gender of owner and selected groupings</i>	4	47
Struktura przedsiębiorstw osób fizycznych powstałych w 2010 r. i aktywnych w 2011 r. według wieku właściciela oraz wybranych przekrojów..... <i>Structure of enterprises of natural persons, established in 2010 and active in 2011 by age of owner and selected groupings</i>	5	48
Struktura przedsiębiorstw osób fizycznych powstałych w 2010 r. i aktywnych w 2011 r. według wykształcenia właściciela oraz wybranych przekrojów..... <i>Structure of enterprises of natural persons, established in 2010 and active in 2011 by education level of owner and selected groupings</i>	6	49
Struktura przedsiębiorstw osób fizycznych powstałych w 2010 r. i aktywnych w 2011 r. według charakteru poprzedniej pracy właściciela oraz wybranych przekrojów..... <i>Structure of enterprises of natural persons, established in 2010 and active in 2011 by type of the previous work of owner and selected groupings</i>	7	50
Liczba i struktura pracujących w przedsiębiorstwach powstałych w 2010 r. i aktywnych w 2011 r. według wybranych przekrojów..... <i>Number and structure of persons employed in enterprises established in 2010 and active in 2011 by selected groupings</i>	8	51
Struktura przedsiębiorstw powstałych w 2010 r. i aktywnych w 2011 r. według zasięgu prowadzenia działalności oraz wybranych przekrojów..... <i>Structure of enterprises established in 2010 and active in 2011 by activity range and selected groupings</i>	9	52

	Tabl. <i>Table</i>	Strona <i>Page</i>
Struktura przedsiębiorstw powstałych w 2010 r. i aktywnych w 2011 r. według uzyskanego wyniku finansowego oraz wybranych przekrojów..... <i>Structure of enterprises established in 2010 and active in 2011 by financial results and selected groupings</i>	10	53
Odsetek przedsiębiorstw powstałych w 2010 r., aktywnych i inwestujących w 2011 r. oraz źródła finansowania nakładów inwestycyjnych według wybranych przekrojów..... <i>Percentage of enterprises established in 2010, active and investing in 2011 and sources of financing investment outlays by selected groupings</i>	11	54
Struktura przedsiębiorstw powstałych w 2010 r. i aktywnych w 2011 r. według typów napotykanym trudności oraz wybranych przekrojów..... <i>Structure of enterprises established in 2010 and active in 2011 by types of encountered difficulties and selected groupings</i>	12	56
Odsetek przedsiębiorstw powstałych w 2010 r. i aktywnych w 2011 r. według zgłaszanych trudności popytowych oraz wybranych przekrojów..... <i>Percentage of enterprises established in 2010 and active in 2011 by reported demand difficulties and selected groupings</i>	13	57
Odsetek przedsiębiorstw powstałych w 2010 r. i aktywnych w 2011 r. według zgłaszanych trudności podaźowych oraz wybranych przekrojów..... <i>Percentage of enterprises established in 2010 and active in 2011 by reported supply difficulties and selected groupings</i>	14	58
PRZEDSIĘBIORSTWA POWSTAŁE W 2009 R. <i>ENTERPRISES ESTABLISHED IN 2009</i>		59
Liczba przedsiębiorstw powstałych w 2009 r. i aktywnych w latach 2010-2011 oraz wskaźnik ich przeżycia w kolejnych latach według wybranych przekrojów..... <i>Number of enterprises established in 2009 and active in the years 2010-2011 and their survival rate in subsequent years by selected groupings</i>	1 (15)	60
Struktura i wskaźnik przeżycia przedsiębiorstw osób fizycznych powstałych w 2009 r. i nadal aktywnych w 2011 r. według cech właściciela..... <i>Structure and survival rate of enterprises of natural persons, established in 2009 and still active in 2011 by features of owner</i>	2 (16)	61
Liczba pracujących w przedsiębiorstwach powstałych w 2009 r. i nadal aktywnych w 2011 r. oraz procentowa zmiana liczby pracujących pomiędzy latami 2010 i 2011 według wybranych przekrojów..... <i>Number of persons employed in enterprises established in 2009 and still active in 2011, and percentage change of the number of persons employed between the years 2010 and 2011 by selected groupings</i>	3 (17)	62
Struktura i wskaźnik przeżycia przedsiębiorstw powstałych w 2009 r. i nadal aktywnych w 2011 r. według wyniku finansowego oraz wybranych przekrojów..... <i>Structure and survival rate of enterprises established in 2009 and still active in 2011 by financial results and selected groupings</i>	4 (18)	63

	Tabl. <i>Table</i>	Strona <i>Page</i>
Odsetek przedsiębiorstw powstałych w 2009 r., nadal aktywnych i inwestujących w 2011 r. oraz wskaźnik ich przeżycia w latach 2010 i 2011 według wybranych przekrojów..... <i>Percentage of enterprises established in 2009, still active and investing in 2011 and their survival rate in the years 2010 and 2011 by selected groupings</i>	5 (19)	64
Struktura przedsiębiorstw inwestujących powstałych w 2009 r. i nadal aktywnych w 2011 r. według źródeł finansowania nakładów inwestycyjnych oraz wybranych przekrojów..... <i>Structure of investing enterprises established in 2009 and still active in 2011 by sources of financing investment outlays and selected groupings</i>	6 (20)	65
Struktura przedsiębiorstw powstałych w 2009 r. i nadal aktywnych w 2011 r. według typów napotykanymi trudnościami i wybranych przekrojów oraz wskaźnik przeżycia..... <i>Structure of enterprises established in 2009 and still active in 2011 by types of encountered difficulties, selected groupings and survival rate</i>	7 (21)	66
Odsetek przedsiębiorstw powstałych w 2009 r. i nadal aktywnych w 2011 r. według zgłaszanych trudności popytowych oraz wybranych przekrojów..... <i>Percentage of enterprises established in 2009 and still active in 2011 by reported demand difficulties and selected groupings</i>	8 (22)	67
Odsetek przedsiębiorstw powstałych w 2009 r. i nadal aktywnych w 2011 r. według zgłaszanych trudności podaży oraz wybranych przekrojów..... <i>Percentage of enterprises established in 2009 and still active in 2011 by reported supply difficulties and selected groupings</i>	9 (23)	68
PRZEDSIĘBIORSTWA POWSTAŁE W 2008 R. ENTERPRISES ESTABLISHED IN 2008		69
Liczba przedsiębiorstw powstałych w 2008 r. i aktywnych w latach 2009-2011 oraz wskaźnik ich przeżycia w kolejnych latach według wybranych przekrojów..... <i>Number of enterprises established in 2008 and active in the years 2009-2011 and their survival rate in subsequent years by selected groupings</i>	1 (24)	70
Struktura i wskaźnik przeżycia przedsiębiorstw osób fizycznych powstałych w 2008 r. i nadal aktywnych w 2011 r. według cech właściciela..... <i>Structure and survival rate of enterprises of natural persons, established in 2008 and still active in 2011 by features of owner</i>	2 (25)	71
Liczba pracujących w przedsiębiorstwach powstałych w 2008 r. i nadal aktywnych w 2011 r. oraz procentowa zmiana liczby pracujących pomiędzy latami 2009 i 2011 oraz 2010 i 2011 według wybranych przekrojów..... <i>Number of persons employed in enterprises established in 2008 and still active in 2011, and percentage change in the number of persons employed between the years 2009 and 2011, and 2010 and 2011 by selected groupings</i>	3 (26)	72
Struktura i wskaźnik przeżycia przedsiębiorstw powstałych w 2008 r. i nadal aktywnych w 2011 r. według uzyskanego wyniku finansowego oraz wybranych przekrojów..... <i>Structure and survival rate of enterprises established in 2008 and still active in 2011 by financial result and selected groupings</i>	4 (27)	73

	Tabl. Table	Strona Page
Odsetek przedsiębiorstw powstałych w 2008 r., nadal aktywnych i inwestujących w 2011 r. oraz wskaźnik ich przeżycia w latach 2009 i 2011 oraz 2010 i 2011 według wybranych przekrojów..... <i>Percentage of enterprises established in 2008, still active and investing in 2011 and their survival rate in the years 2009 and 2011, and 2010 and 2011 by selected groupings</i>	5 (28)	74
Struktura przedsiębiorstw inwestujących powstałych w 2008 r. i nadal aktywnych w 2011 r. według źródeł finansowania nakładów inwestycyjnych oraz wybranych przekrojów..... <i>Structure of investing enterprises established in 2008 and still active in 2011 by sources of financing investment outlays and selected groupings</i>	6 (29)	75
Struktura przedsiębiorstw powstałych w 2008 r. i nadal aktywnych w 2011 r. według typów napotykaných trudności i wybranych przekrojów oraz wskaźnik przeżycia..... <i>Structure of enterprises established in 2008 and still active in 2011 by types of encountered difficulties, selected groupings and survival rate</i>	7 (30)	76
Odsetek przedsiębiorstw powstałych w 2008 r. i nadal aktywnych w 2011 r. według zgłaszanych trudności popytowych oraz wybranych przekrojów..... <i>Percentage of enterprises established in 2008 and still active in 2011 by reported demand difficulties and selected groupings</i>	8 (31)	77
Odsetek przedsiębiorstw powstałych w 2008 r. i nadal aktywnych w 2011 r. według zgłaszanych trudności podażowych oraz wybranych przekrojów..... <i>Percentage of enterprises established in 2008 and still active in 2011 by reported supply difficulties and selected groupings</i>	9 (32)	78
PRZEDSIĘBIORSTWA POWSTAŁE W 2007 R. ENTERPRISES ESTABLISHED IN 2007		79
Liczba przedsiębiorstw powstałych w 2007 r. i aktywnych w latach 2008-2011 według wybranych przekrojów..... <i>Number of enterprises established in 2007 and active in the years 2008-2011 by selected groupings</i>	1 (33)	80
Wskaźnik przeżycia w kolejnych latach działalności przedsiębiorstw powstałych w 2007 r. i aktywnych w latach 2008-2011 według wybranych przekrojów..... <i>Survival rate in subsequent years of activity of enterprises established in 2007 and active in the years 2008-2011 by selected groupings</i>	2 (34)	81
Struktura i wskaźnik przeżycia przedsiębiorstw osób fizycznych powstałych w 2007 r. i nadal aktywnych w 2011 r. według cech właściciela..... <i>Structure and survival rate of enterprises of natural persons, established in 2007 and still active in 2011 by features of owner</i>	3 (35)	82
Liczba pracujących w przedsiębiorstwach powstałych w 2007 r. i nadal aktywnych w 2011 r. oraz procentowa zmiana liczby pracujących pomiędzy latami 2008 i 2011 oraz 2010 i 2011 według wybranych przekrojów..... <i>Number of persons employed in enterprises established in 2007 and still active in 2011, and percentage change in the number of persons employed between the years 2008 and 2011, and 2010 and 2011 by selected groupings</i>	4 (36)	83

	Tabl. <i>Table</i>	Strona <i>Page</i>
Struktura i wskaźnik przeżycia przedsiębiorstw powstałych w 2007 r. i nadal aktywnych w 2011 r. według uzyskanego wyniku finansowego oraz wybranych przekrojów..... <i>Structure and survival rate of enterprises established in 2007 and still active in 2011 by financial result and selected groupings</i>	5 (37)	84
Odsetek przedsiębiorstw powstałych w 2007 r., nadal aktywnych i inwestujących w 2011 r. oraz wskaźnik ich przeżycia w latach 2008 i 2011 oraz 2010 i 2011 według wybranych przekrojów..... <i>Percentage of enterprises established in 2007, still active and investing in 2011 and their survival rate in 2008 and 2011, and 2010 and 2011 by selected groupings</i>	6 (38)	85
Struktura przedsiębiorstw inwestujących powstałych w 2007 r. i nadal aktywnych w 2011 r. według źródeł finansowania nakładów inwestycyjnych oraz wybranych przekrojów..... <i>Structure of investing enterprises established in 2007 and still active in 2011 by sources of financing investment outlays and selected groupings</i>	7 (39)	86
Struktura przedsiębiorstw powstałych w 2007 r. i nadal aktywnych w 2011 r. według typów napotykanym trudności i wybranych przekrojów oraz wskaźnik przeżycia..... <i>Structure of enterprises established in 2007 and still active in 2011 by types of encountered difficulties, selected groupings and survival rate</i>	8 (40)	87
Odsetek przedsiębiorstw powstałych w 2007 r. i nadal aktywnych w 2011 r. według zgłaszanych trudności popytowych oraz wybranych przekrojów..... <i>Percentage of enterprises established in 2007 and still active in 2011 by reported demand difficulties and selected groupings</i>	9 (41)	88
Odsetek przedsiębiorstw powstałych w 2007 r. i nadal aktywnych w 2011 r. według zgłaszanych trudności podaźowych oraz wybranych przekrojów..... <i>Percentage of enterprises established in 2007 and still active in 2011 by reported supply difficulties and selected groupings</i>	10 (42)	89
PRZEDSIĘBIORSTWA POWSTAŁE W 2006 R. <i>ENTERPRISES ESTABLISHED IN 2006</i>		90
Liczba przedsiębiorstw powstałych w 2006 r. i aktywnych w latach 2007-2011 według wybranych przekrojów..... <i>Number of enterprises established in 2006 and active in the years 2007-2011 by selected groupings</i>	1 (43)	92
Wskaźnik przeżycia w kolejnych latach działalności przedsiębiorstw powstałych w 2006 r. i aktywnych w latach 2007-2011 według wybranych przekrojów..... <i>Survival rate in subsequent years of activity of enterprises established in 2006 and active in the years 2007-2011 by selected groupings</i>	2 (44)	93
Struktura i wskaźnik przeżycia przedsiębiorstw osób fizycznych powstałych w 2006 r. i nadal aktywnych w 2011 r. według cech właściciela..... <i>Structure and survival rate of enterprises of natural persons, established in 2006 and still active in 2011 by features of owner</i>	3 (45)	94

	Tabl. <i>Table</i>	Strona <i>Page</i>
Liczba pracujących w przedsiębiorstwach powstałych w 2006 r. i nadal aktywnych w 2011 r. oraz procentowa zmiana liczby pracujących pomiędzy latami 2007 i 2011 oraz 2010 i 2011 według wybranych przekrojów..... <i>Number of persons employed in enterprises established in 2006 and still active in 2011 and percentage change in the number of persons employed between the years 2007 and 2011, and 2010 and 2011 by selected groupings</i>	4 (46)	95
Struktura i wskaźnik przeżycia przedsiębiorstw powstałych w 2006 r. i nadal aktywnych w 2011 r. według uzyskanego wyniku finansowego oraz wybranych przekrojów..... <i>Structure and survival rate of enterprises established in 2006 and still active in 2011 by financial result and selected groupings</i>	5 (47)	96
Odsetek przedsiębiorstw powstałych w 2006 r., nadal aktywnych i inwestujących w 2011 r. oraz wskaźnik ich przeżycia w latach 2007 i 2011 oraz 2010 i 2011 według wybranych przekrojów..... <i>Percentage of enterprises established in 2006, still active and investing in 2011 and their survival rate in 2007 and 2011, and 2010 and 2011 by selected groupings</i>	6 (48)	97
Struktura przedsiębiorstw inwestujących powstałych w 2006 r. i nadal aktywnych w 2011 r. według źródeł finansowania nakładów inwestycyjnych oraz wybranych przekrojów..... <i>Structure of investing enterprises established in 2006 and still active in 2011 by sources of financing investment outlays and selected groupings</i>	7 (49)	98
Struktura przedsiębiorstw powstałych w 2006 r. i nadal aktywnych w 2011 r. według typów napotykanym trudności i wybranych przekrojów oraz wskaźnik przeżycia..... <i>Structure of enterprises established in 2006 and still active in 2011 by types of encountered difficulties, selected groupings and survival rate</i>	8 (50)	99
Odsetek przedsiębiorstw powstałych w 2006 r. i nadal aktywnych w 2011 r. według zgłaszanych trudności popytowych oraz wybranych przekrojów..... <i>Percentage of enterprises established in 2006 and still active in 2011 by reported demand difficulties and selected groupings</i>	9 (51)	100
Odsetek przedsiębiorstw powstałych w 2006 r. i nadal aktywnych w 2011 r. według zgłaszanych trudności podaźowych oraz wybranych przekrojów..... <i>Percentage of enterprises established in 2006 and still active in 2011 by reported supply difficulties and selected groupings</i>	10 (52)	101

WYKRESY GRAPHS

	Numer <i>Number</i>	Strona <i>Page</i>
Przedsiębiorstwa powstałe w 2010 r. według podstawowego rodzaju działalności – wskaźnik przeżycia do 2011 r. .... <i>Enterprises established in 2010 by main kind of activity – survival rate until 2011</i>	1	103

Przedsiębiorstwa powstałe w 2010 r. i aktywne w 2011 r. – struktura jednostek według ponoszonych nakładów inwestycyjnych oraz podstawowego rodzaju działalności.....	2	104
<i>Enterprises established in 2010 and active in 2011 – structure of entities by incurred investment outlays and main kind of activity</i>		
Przedsiębiorstwa powstałe w 2010 r. i aktywne w 2011 r. według typów napotykanym trudności.....	3	105
<i>Enterprises established in 2010 and active in 2011 by types of encountered difficulties</i>		
Przedsiębiorstwa powstałe w 2006 r. według form prawnych – wskaźniki przeżycia w kolejnych latach	4	106
<i>Enterprises established in 2006 by legal forms – survival rates in subsequent years</i>		
Przedsiębiorstwa powstałe w 2006 r. według podstawowego rodzaju działalności – wskaźnik przeżycia do 2011 r.	5	107
<i>Enterprises established in 2006 by main kind of activity – survival rate until 2011</i>		
Przedsiębiorstwa powstałe latach 2001-2006 – wskaźniki przeżycia w kolejnych latach.....	6	108
<i>Enterprises established in 2001-2006 – survival rates in subsequent years</i>		

WZORY FORMULARZY

QUESTIONNAIRES

	Strona
	<i>Page</i>
Ankieta PL1 Panelowe badanie przedsiębiorstw.....	109
<i>Questionnaire PL1 Business panel survey</i>	
Ankieta PL2 Panelowe badanie przedsiębiorstw.....	110
<i>Questionnaire PL2 Business panel survey</i>	

UWAGI METODYCZNE

1.1 Wprowadzenie

Dynamiczne zmiany zachodzące w istniejących przedsiębiorstwach, a w szczególności w podmiotach nowopowstających, mają istotne znaczenie dla funkcjonowania całego systemu społeczno-ekonomicznego. Obserwacja przedsiębiorstw rozpoczynających działalność gospodarczą jest zasadniczym celem podjętych w 2002 roku przez Główny Urząd Statystyczny badań panelowych. Z założenia, dane zbierane są w toku pięcioletniej obserwacji tych samych jednostek powstałych w danym roku¹. Badanie dostarcza szczegółowych danych na temat efektów funkcjonowania nowych przedsiębiorstw w zależności od rodzaju i skali podjętej działalności oraz uwarunkowań zewnętrznych. W rezultacie można podejmować próby analiz m.in. w zakresie możliwości utrzymania się nowych firm na rynku w pierwszych latach po rejestracji, czynników ułatwiających funkcjonowanie polskim przedsiębiorcom, a także barier, które utrudniają im działanie i sposoby radzenia sobie z nimi. Prezentowane w niniejszej publikacji dane zgromadzone w pełnym 5-letnim cyklu badawczym obejmują podmioty powstałe w 2006 r. i obserwowane w latach 2007-2011.

Zaprezentowane w opracowaniu wyniki badań stanowią źródło informacji dla osób oraz instytucji zainteresowanych stanem polskiej gospodarki oraz tym, jakie miejsce na rynku europejskim zajmują polscy przedsiębiorcy. Na podstawie danych z niniejszej publikacji można określić odpowiednie kierunki dla bieżącej i przyszłej polityki wspierającej rozwój przedsiębiorczości, w szczególności w zakresie regulacji prawnych, dostępu do środków finansowych i technologii. Dane mogą być również wykorzystane do dokonania analiz sektora małych i średnich przedsiębiorstw przez analityków, naukowców, studentów, dziennikarzy, a także samych przedsiębiorców dla ustalenia najlepszej strategii i doboru kierunków rozwoju. Osoby zamierzające dopiero podjąć działalność mogą zasięgnąć z niniejszej publikacji informacji na temat szans, które mogą wykorzystać i zagrożeń, z którymi będą musieli się zmierzyć jako przedsiębiorcy.

Warunki, w jakich funkcjonują przedsiębiorstwa stale ulegają zmianie, a to wymusza konieczność ciągłego przystosowywania się działających podmiotów do nowych realiów. Zdolność do szybkiej reakcji na zmieniające się otoczenie oraz umiejętność pozostania konkurencyjnym w grupie nowopowstałych przedsiębiorstw jest warunkiem utrzymania się

---

¹ Panelowy charakter badania oznacza, że w kolejnych latach obserwacji poddawane są jednostki z próby wybranej w pierwszym roku badania (nie losuje się nowych jednostek w miejsce tych, które zamykają działalność).

na rynku. Jednostki, które nie potrafią sprostać wymaganiom stają się nieefektywne i są wypierane z rynku. Powyższe relacje między przedsiębiorstwami z jednej strony są uwarunkowane stanem otoczenia prawno-ekonomicznego, a z drugiej wpływają na gospodarkę. Dzięki badaniom panelowym prowadzonych w GUS można odpowiedzieć na pytanie, jak populacja nowych przedsiębiorstw i gospodarka wzajemnie na siebie oddziałują.

Wyniki panelowych badań nowych przedsiębiorstw stanowią również jeden z elementów bazy, która może być wykorzystywana na potrzeby instytucji międzynarodowych. Monitorowanie powstawania nowych przedsiębiorstw, wyników prowadzonej przez nie działalności i czynników mających wpływ na dalszy ich rozwój znajduje się bowiem w sferze zainteresowań UE i OECD. Informacje z tego zakresu stanowią element demografii przedsiębiorstw, która jest jednym z modułów europejskiej strukturalnej statystyki przedsiębiorstw. Ponadto, w ramach Programu Wskaźników Przedsiębiorczości, OECD we współpracy z Eurostatem pracuje nad stworzeniem zasad oraz metodologii do określenia wskaźników przedsiębiorczości. Wyniki badań panelowych dostarczają podstawowej wiedzy potrzebnej do określenia tych wskaźników i kierunków rozwoju poszczególnych sektorów gospodarki, w tym tych najbardziej innowacyjnych.

1.2 Organizacja badań

Wszystkie badania składające się na 5-letni cykl prowadzone są jesienią kolejnych lat. W pierwszym roku obserwacjom podlegają przedsiębiorstwa zarejestrowane jako nowe w roku poprzedzającym badanie. Od drugiego do piątego roku badaniami obejmowane są te przedsiębiorstwa ze zbiorowości początkowej, które w momencie obserwacji prowadzą działalność gospodarczą, tzn. nadal pozostają aktywne². Po 5 latach prowadzenia działalności przedsiębiorstwa uznaje się za stabilne i w latach następnych podmioty te nie podlegają już obserwacjom.

Coroczne badania podmiotów tworzonych w kolejnych latach począwszy od roku 2001 są zorganizowane podobnie. Analogicznie jak w latach poprzednich, w roku 2011 przeprowadzono równoległe pięć badań przedsiębiorstw utworzonych w kolejnych latach 2006-2010. Dla zbiorowości powstałej w 2006 r. było to ostatnie piąte badanie, dla zbiorowości powstałej w 2007 r. – czwarte, dla powstałej w 2008 r. – trzecie, dla powstałej w 2009 r. – drugie, natomiast dla zbiorowości powstałej w 2010 r. – pierwsze. Dla każdej

---

² Jednostki aktywne to takie, które w chwili przeprowadzania badania prowadzą działalność stałą lub sezonową.

zbiorowości nowych przedsiębiorstw cykl zostanie zakończony po pięciu latach od pierwszej obserwacji.

Poniżej przedstawiono schemat badań panelowych, gdzie zostały zaznaczone wszystkie obserwacje prowadzone w roku 2011.

Rok badania	Rok powstania przedsiębiorstwa				
	2006	2007	2008	2009	2010
2007	 				
2008	 	 			
2009	 	 	 		
2010	 	 	 	 	
2011	 	 	 	 	

Jednostki aktywne podlegające badaniu

Jednostki nieaktywne niepodlegające badaniu

Jak wspomniano wcześniej – w roku 2011 został zakończony piąty pięcioletni cykl badań, który dotyczył jednostek powstałych w roku 2006. Zbiorowość ta została po raz pierwszy poddana obserwacji we wrześniu roku 2007. W następnych czterech latach (2008-2011), spośród podmiotów zarejestrowanych w 2006 r., badaniu poddawano tylko te jednostki, które w momencie obserwacji były aktywne. W miejsce jednostek nieaktywnych nie losowano nowych podmiotów, przez co liczebność próby corocznie ulegała zmniejszeniu.

W ukazujących się corocznie publikacjach prezentowane są wyniki wszystkich przeprowadzonych w danym roku badań panelowych. I tak, w pierwszej z nich (która ukazała się w 2003 r.) przedstawiono dane o zbiorowości jednostek powstałych w 2001 r., w tym aktywnych w rok po wejściu na rynek. Publikacja, która ukazała się w 2004 r. obejmowała informacje o podmiotach z pierwszej zbiorowości, aktywnych w dwa lata po rozpoczęciu działalności oraz o nowej zbiorowości jednostek powstałych w 2002 r. Analogicznie opracowywane były następne publikacje. W 2007 roku zawarto w niej wyniki z pierwszego pełnego pięcioletniego cyklu badań (dla przedsiębiorstw powstałych w 2001 r.), a także dane o jednostkach utworzonych w kolejnych latach 2002-2005, działających odpowiednio od czterech lat do jednego roku od rejestracji. Podobnie, tegoroczna publikacja zawiera wyniki badań dotyczące pięciu zbiorowości przedsiębiorstw, tj. powstałych od roku 2006 do 2010, funkcjonujących od pięciu lat do jednego roku od momentu rozpoczęcia działalności.

1.3 Jednostki objęte badaniem oraz wielkość i struktura próby

Zakres podmiotowy badań został dostosowany do specyfiki polskiej gospodarki i obejmuje podmioty małe (w tym mikro-przedsiębiorstwa³), które dominują w grupie nowych przedsiębiorstw. Z uwagi na to można uznać, że prezentowane w opracowaniu wyniki obrazują warunki, w jakich podejmuje działalność cała zbiorowość podmiotów wchodzących każdego roku na rynek.

Należy przy tym wyjaśnić, że jednostki o liczbie pracujących od 10 do 49 osób objęto badaniami dopiero od roku 2005, ponieważ wcześniej do badań wchodziły tylko mikro-przedsiębiorstwa. Dokonane rozszerzenie podmiotowe badania miało na celu gromadzenie pełniejszej informacji o zbiorowości nowych przedsiębiorstw oraz dostosowanie do europejskiej statystyki strukturalnej przedsiębiorstw niefinansowych. Zakres podmiotowy badań jednostek powstałych w kolejnych latach 2004-2008 został rozszerzony nie tylko z uwagi na wielkość jednostek, ale również rodzaj podejmowanej działalności i obejmował wszystkie podmioty małe osób fizycznych oraz prawnych, podejmujące działalność według PKD 2004 z zakresu: górnictwa (sekcja C), przetwórstwa przemysłowego (sekcja D), wytwarzania i zaopatrywania w energię elektryczną, gaz, wodę (sekcja E), budownictwa (sekcja F), handlu hurtowego i detalicznego, naprawy pojazdów samochodowych, motocykli oraz artykułów użytku osobistego i domowego (sekcja G), hoteli i restauracji (sekcja H), transportu, gospodarki magazynowej i łączności (sekcja I), obsługi nieruchomości, wynajmu i usług związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej (sekcja K), pośrednictwa finansowego (sekcja J – dział 67), edukacji (sekcja M), ochrony zdrowia i pomocy społecznej (sekcja N) oraz działalności usługowej, komunalnej, społecznej i indywidualnej, pozostałej (sekcja O). Badanie jednostek, które powstały w latach 2009-2010, objęło podobną grupę przedsiębiorstw, ale dobór podmiotów do badania odbywał się według Polskiej Klasyfikacji Działalności 2007.

Ze względu na szeroki zakres podmiotowy i skalę zjawiska, nie jest możliwe przeprowadzanie pełnych badań przedsiębiorstw tworzonych w Polsce w kolejnych latach. W związku z powyższym badania te są prowadzone metodą reprezentacyjną. Pierwsza próba do każdego cyklu badań dla jednostek zarejestrowanych w kolejnych latach 2004-2009 obejmowała po 3 tys. podmiotów. W rozpoczętym w 2011 r. badaniu przedsiębiorstw powstałych w 2010 r. wylosowana próba stanowiła 1,1% całej rozpatrywanej populacji.

---

³ Małe przedsiębiorstwo to takie, w którym pracuje mniej niż 50 osób, natomiast mikro-przedsiębiorstwo to takie, w którym pracuje mniej niż 10 osób.

Dobór próby oparty jest na schemacie losowania proporcjonalnego bez zwracania, o stałej frakcji i z warstwowaniem. Ze względu na sposób warstwowania próby, wyniki prezentowane są w podstawowych przekrojach według form prawnych i wielkości podmiotów oraz rodzaju prowadzonej przez nie działalności.

Z uwagi na formę prawną wyróżniono zbiorowość osób fizycznych (obejmującą osoby fizyczne i spółki cywilne) oraz zbiorowość osób prawnych (do których zaliczono wszystkie pozostałe podmioty).

Ze względu na poziom zatrudnienia, w badanych jednostkach wyszczególniono dwie grupy: przedsiębiorstwa zatrudniające pracowników najemnych oraz takie, w których pracowali tylko właściciele i wspomagający ich członkowie rodzin.

Rozpatrując rodzaje prowadzonej działalności, w badaniach jednostek powstałych w latach 2006-2008, wyróżniono zgodnie z Polską Klasyfikacją Działalności (PKD 2004) dziesięć obszarów, nazywanych w uproszczeniu następująco: przemysł (do którego zaliczono sekcje C, D, E), budownictwo (sekcja F), handel (sekcja G), hotele i restauracje (sekcja H), transport (sekcja I), pośrednictwo finansowe (sekcja J), obsługa nieruchomości i firm (sekcja K), edukacja (sekcja M), ochrona zdrowia (sekcja N) oraz pozostała działalność usługowa (sekcja O). Do czasu zakończenia dla nich panelowego badania, jednostki te będą grupowane według PKD 2004.

W badaniu jednostek powstałych w latach 2009-2010, wyróżniono zgodnie z Polską Klasyfikacją Działalności (PKD 2007) czternaście obszarów nazwanych następująco: przemysł (sekcje B, C, D, E), budownictwo (sekcja F), handel; naprawa pojazdów samochodowych (sekcja G), transport i gospodarka magazynowa (sekcja H), zakwaterowanie i gastronomia (sekcja I), informacja i komunikacja (sekcja J), finanse i ubezpieczenia (sekcja K), obsługa rynku nieruchomości (sekcja L), działalność profesjonalna, naukowa i techniczna (sekcja M), administrowanie i działalność wspierająca (sekcja N), edukacja (sekcja P), opieka zdrowotna i pomoc społeczna (sekcja Q), działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją (sekcja R), pozostała działalność usługowa (sekcja S).

1.4 Zakres zbieranych informacji

Realizując panelowe badanie nowych podmiotów tworzonych w Polsce poszukuje się informacji na temat kierunków zmian strukturalnych oraz konkurencyjności całej gospodarki. Gromadzone dane statystyczne powinny między innymi odpowiedzieć na następujące pytania:

- Jak liczne są zbiorowości przedsiębiorstw powstających w kolejnych latach i jaka jest ich struktura według wybranych kryteriów?
- Czy nowe przedsiębiorstwa tworzą nowe miejsca pracy?
- Kto zakłada nowe przedsiębiorstwa?
- Czy nowi przedsiębiorcy podejmują działalność, bo chcą wykorzystać szanse czy są do tego zmuszani przez czynniki zewnętrzne, np. bezrobocie?
- Jakie branże są najbardziej wrażliwe na zmiany gospodarcze i w których przeżywalność nowych przedsiębiorstw jest najwyższa?
- Jak zmienia się w kolejnych latach zbiorowość nowych przedsiębiorstw?
- Jakie trudności napotykają przedsiębiorstwa przy prowadzeniu podjętej działalności?
- Jakie czynniki determinują sukces podmiotu i rozwój jego działalności?
- Ile czasu potrzebują nowe przedsiębiorstwa do osiągnięcia stabilności gospodarczej?

W celu odpowiedzi na postawione pytania skonstruowano ankiety, na podstawie których w kolejnych badaniach zbierano w szczególności informacje o stanie aktywności ekonomicznej jednostek, ich formie prawnej oraz aktualnej wielkości i rodzaju prowadzonej przez nie działalności, a także o warunkach rozwoju i możliwościach kontynuacji podjętej przez przedsiębiorców działalności, w tym napotykanym trudnościach.

W każdym z pierwszych badań danej populacji zbierano ponadto informacje o sposobie powstania przedsiębiorstwa (nowe, tj. tworzące całkowicie nowe czynniki produkcji i miejsca pracy bądź powstałe na bazie jednostki już istniejącej w drodze różnego rodzaju przekształceń) oraz o źródłach finansowania podejmowanej działalności. Pozyskiwano również wybrane dane charakteryzujące właścicieli podmiotów należących do osób fizycznych (płeć, wiek, wykształcenie i charakter poprzedniej pracy).

Do oceny kondycji przedsiębiorstw wykorzystano następujące informacje: liczba pracujących, terytorialny zasięg prowadzonej działalności i uzyskiwany z niej wynik finansowy, źródła finansowania nakładów inwestycyjnych, jeśli były one ponoszone, a także bariery hamujące swobodny rozwój przedsiębiorstwa. Biorąc pod uwagę napotykaną przez przedsiębiorców trudności, wyróżniono jednostki niezgłaszające żadnych barier oraz takie, których funkcjonowanie zakłócały przeszkody typu popytowego (ograniczające sprzedaż wyrobów i usług) bądź podaźowego (ograniczające produkcję) lub też oba typy barier jednocześnie. Zarówno w zakresie trudności popytowych, jak i podaźowych wyodrębniono kilka rodzajów barier.

Szczegółowy zakres tematyczny przeprowadzonych badań przedstawiono na formularzach PL1 i PL2, załączonych na końcu niniejszego opracowania.

1.5 Sposób opracowania i interpretacji wyników

Wskaźnik kompletności dla badań przeprowadzonych w 2011 r. wahał się od 97,0% dla jednostek powstałych w roku 2010 do 97,7% dla pozostałych badań. Przy opracowywaniu wyników badania dane, których nie udało się pozyskać od aktywnych podmiotów, podlegały imputacji. W efekcie otrzymano zbiór jednostkowy ze wszystkimi informacjami potrzebnymi do uogólnienia wyników. W zbiorze tym uwzględniono wszystkie jednostki aktywne w momencie badania, spełniające jego kryteria, które złożyły sprawozdania bądź odmówiły ich złożenia, a także podmioty, z którymi nie nawiązano kontaktu. Wagi do uogólnienia wyników nie ulegały zmianie w całym pięcioletnim okresie badania i zostały obliczone jako stosunek ogólnej liczby jednostek w określonej warstwie do liczby podmiotów wylosowanych z tej warstwy.⁴

Tak opracowane wyniki przedstawione zostały w części tabelarycznej publikacji, na którą składają się osobne zestawy tablic dla każdej ze zbiorowości. Grupę tablic zawierającą informacje zgromadzone w drugim badaniu jednostek powstałych w 2009 r. należy traktować jako ciąg dalszy danych uzyskanych w pierwszym badaniu tej zbiorowości, prezentowanych w publikacji „Warunki powstania i działania oraz perspektywy rozwojowe polskich przedsiębiorstw powstałych w latach 2005-2009”. W podobny sposób należy korzystać z danych prezentowanych w dalszych tablicach, odnoszących się do populacji powstałych przed 2009 r., wiążąc je z danymi prezentowanymi przez GUS w kolejnych publikacjach, które ukazały się w ubiegłych latach.

Prezentowane w tablicach dane zostały opracowane dla całej badanej zbiorowości oraz dla grupowań przyjętych według następujących kryteriów:

- forma prawna (osoby fizyczne oraz prawne),
- zatrudnienie (przedsiębiorstwa, w których pracują sami właściciele i ewentualnie członkowie rodzin oraz przedsiębiorstwa zatrudniające pracowników najemnych),
- podstawowy rodzaj wykonywanej działalności według PKD 2004 (jednostki powstałe w latach 2006-2008) i według PKD 2007 (jednostki powstałe w latach 2009-2010).

---

⁴ Warstwę stanowi grupa jednostek o takich samych cechach opisujących, jak: miejsce i rodzaj prowadzonej działalności, wielkość jednostki oraz jej forma prawna.

Wyróżnione wyżej cechy są dla danego przedsiębiorstwa stałe przez cały badany okres lub też mogą zmieniać się w kolejnych latach. Cechą stałą jest forma prawna jednostki. Cechy zmienne to głównie poziom zatrudnienia i podstawowy rodzaj działalności. Zmienne są także takie cechy opisujące działalność podmiotu, jak zasięg terytorialny prowadzonej działalności, uzyskiwany przez podmiot wynik finansowy czy napotymane bariery.

Analizując wyniki badań należy mieć na uwadze, że podane w tablicach wskaźniki przeżycia odnoszą się do przeżywalności przedsiębiorstw między rokiem badania a rokiem poprzednim bądź rokiem, w którym daną cechę podmiotu pozyskano po raz pierwszy. Tym pierwszym rokiem będzie rok rejestracji nowej jednostki (dla cech wpisywanych do rejestru, obejmujących deklarowany rodzaj działalności, formę prawną, deklarowaną liczbę pracujących) lub rok pierwszej obserwacji podmiotów (np. źródła finansowania inwestycji, napotymane trudności). Jednocześnie, zgodnie z przyjętą zasadą, przy naliczaniu wskaźnika przeżycia, dla danej zbiorowości przyjmuje się zaklasyfikowanie jednostek według danej cechy z roku bazowego bez względu na to, czy uległa ona zmianie w ciągu całego badania. Przykładowo, wskaźnik przeżycia między latami 2006 i 2011 dla hoteli i restauracji powstałych w 2006 r. wynoszący 23,1% oznacza, że spośród wszystkich jednostek podejmujących w 2006 r. działalność z zakresu hoteli i restauracji, po pięciu latach aktywnych było 23,1% podmiotów, przy czym w 2011 r. mogły one prowadzić nadal działalność z tego zakresu bądź też przejść do innego sektora gospodarki.

W związku z elektronicznym naliczaniem tablic, w niektórych przypadkach sumy składników mogą się różnić nieznacznie od podanych wielkości „ogółem”.

METHODOLOGICAL NOTES

1.1 Introduction

Dynamic changes in the existing companies, especially start-ups are essential for the functioning of the entire socio-economic system. Observation of those enterprises is major target of taken in 2002 by the Central Statistical Office panel studies. On the assumption the data are collected in the course of observations of the same units created in a given year⁵ for five consecutive years. The study provides detailed data on the effects of the operation of new enterprises, depending on the type and scale of business undertaken and the external conditions. As a result, you can attempt to analyze e.g. the likelihood of maintaining new companies on the market in the first years after registering, factors that facilitate the functioning of Polish entrepreneurs, or barriers that hinder performance and ways to cope with them. The data presented herein, obtained from a complete, i.e. 5-year-long, survey cycle, covers entities established in 2006, and monitored in the period 2007-2011.

The results of the study presented in the publication can serve as a source of information for individuals and institutions interested in the state of the Polish economy and its place on the European market. Based on data from this publication, there's possibility to specify the appropriate directions for current and future policy to support development of entrepreneurship, especially in regard to regulation, access to financial resources and technology. The results can also be used to make the analysis of small and medium enterprises by analysts, academics, students, journalists, and entrepreneurs themselves to determine the best strategy and choose the directions of development. Persons intending to create new enterprise, can obtain from the publication information on the opportunities that they can use and risks that they will have to face as an entrepreneur.

The circumstances under which businesses are operating are in constant change, and this forces the need for continuous adaptation to new realities. The ability to respond rapidly to changing environment and the ability to remain competitive in the group of new companies are required to remain on the market. Entities who fail this requirements are ineffective and are driven out of the market. Those relationship between companies are conditioned by the state of economic and legal environment and on the other hand affects on economy. Thanks to

---

⁵ *The panel feature of the survey means that in subsequent years the monitoring covers only the units sampled in the first surveyed year (no new units are sampled to replace the ones which wind up their businesses).*

research there is possibility to answer the question how the population of new enterprises and the economy interacts.

The results obtained from the CSO panel surveys on new enterprises form one of the elements of a basis which can then be used to satisfy the demand of international institutions for statistical data. The monitoring of new enterprises being established, including the results achieved from their activities, as well as the factors influencing their further growth, fall within the scope of interest of both the EU and the OECD. Information in this area constitutes an element of business demography, which is one of the modules of the European structural business statistics. Furthermore, as part of the Entrepreneurship Indicators Programme, the OECD, in cooperation with Eurostat, is working on development of the principles and methodology applied in defining the entrepreneurship indicators. The results of these surveys provides the basic knowledge necessary to determine these indicators and the development directions of particular economy sectors, including the most innovative ones, as well as the level of productivity achieved in these sectors.

1.2 Organisation of surveys

All surveys comprising a given 5-year cycle are conducted in the autumn of five consecutive years. In the first year, the monitoring covers enterprises registered as new in the year immediately preceding the survey. From the second to the fifth year, the survey focuses on the enterprises from the initial group which conduct business activities for the entire monitoring period, i.e. which remain active on the market.⁶ After 5 years of business activity enterprises are considered to be stable and in subsequent years they are no longer monitored.

The annual survey on enterprises established in the subsequent years, starting with 2001, is organised in a similar way. In 2011, similarly as in the preceding years, five panel surveys on enterprises established in the consecutive years, i.e. 2006-2010, were conducted concurrently. These covered the group of enterprises established in 2006, for which it was the fifth and last survey; the group established in 2007 – the fourth survey; the group established in 2008 – the third survey; the group established in 2009 – the second survey; and the group established in 2010 – the first survey. For each group of new enterprises, the cycle is to finish after five years following the initial monitoring.

---

⁶ Active units are those units which conduct either permanent or seasonal activity at the moment of the survey.

The scheme of panel surveys is presented below. It shows monitoring cycles conducted in 2011.

Survey year	Enterprise establishment year				
	2006	2007	2008	2009	2010
2007	 				
2008	 	 			
2009	 	 	 		
2010	 	 	 	 	
2011	 	 	 	 	

 Active units surveyed

 Inactive units not surveyed

As was already mentioned, in 2011 the fifth 5-year-survey cycle, concerning the units established in 2006, was finished. This group of units was first monitored in September 2007. In the subsequent four years (2008-2011), the survey covered only those units, from the entities registered in 2006, which were active at the moment of monitoring. No new entities were sampled to replace the inactive ones – hence the sample size gradually declined.

The publications released annually present the results of all panel surveys conducted in a given year. Therefore, the first of such publications (issued in 2003) provided the data on the group of entities established in 2001, including the entities active a year after entering the market. The publication released in 2004 covered information on the entities from the initial group, active two years after entering the market, as well as on the new group of entities established in 2002. Subsequent publications were developed along the same lines. The 2007 publication contained the results of the first complete 5-year-survey cycle (concerning the enterprises established in 2001), as well as the data on the units established in the consecutive four years, i.e. 2002-2005, operating on the market respectively for a period of four to one year following registration. Similarly, this year's publication contains the survey results concerning five groups of enterprises, i.e. established in the years 2006-2010, operating on the market respectively for a period of five to one year following the commencement of business activity.

1.3 Surveyed units, sample size and structure

The scope of the surveys has been adjusted to the specificity of the Polish economy and covers small entities (including micro-enterprises⁷) which prevail in the group of new enterprises. Given that, we can infer that the results presented in this publication illustrate the conditions, in which the entire group of market entrants undertakes business activities each year.

It should also be noted that the entities with 10 to 49 persons employed have been covered by the survey since 2005, whereas earlier on only micro-enterprises were covered by the survey. The aim of the survey extension in terms of the scope was to gather more detailed information on the group of new enterprises and to adjust the survey to the European Structural Business Statistics. The subject scope of the surveys conducted in 2004-2008 was extended not only in terms of the size of the units surveyed, but also in terms of the type of the activity commenced, and covered all small entities owned by natural and legal persons conducting business activities in the field of mining and quarrying (Section C according to the Polish Classification of Activities PKD 2004 – NACE rev. 1.1), manufacturing (Section D), electricity, gas, and water supply (Section E), construction (Section F), wholesale and retail trade, repair of motor vehicles, motorcycles and personal and household (Section G), hotels and restaurants (Section H), transport, storage and communications (Section I), real estate activities, rental and services related to conducting business activities (Section K), financial intermediation (Section J – division 67), education (Section M), health and social work (Section N), and other community, social and personal service activities (Section O). The subject scope of the survey conducted in 2009-2010, covered similar group of entities, but selection is based on the Polish Classification of Activities PKD 2007 – NACE rev. 2.0.

Given the broad scope and the scale of the phenomenon, conducting surveys covering all enterprises established in Poland in subsequent years is hardly possible. Therefore the surveys are carried out using the random sampling method. The first sample for each surveys cycle concerning the units registered in the consecutive years of 2004-2009 consisted of 3000 entities. The sample selected for the 2011 survey on enterprises established in 2010 accounted for 1.1% of the entire population considered.

The sample selection is based on the scheme of constant-fraction and stratified proportional sampling without replacement. Given the sample stratification method, the

---

⁷ *A small enterprise is the one with less than 50 persons employed, while a micro-enterprise is the one with less than 10 persons employed.*

results are presented in basic sections according to legal forms and entity sizes, as well as the principal activity conducted by these entities.

In terms of the legal form, the following two groups were distinguished: the natural persons (covering natural persons and civil partnerships) and the legal persons (comprising all remaining entities).

In terms of the level of employment, the units surveyed were divided into two groups, namely the enterprises employing hired workers and the enterprises in which only the owners and contributing family workers were employed.

Considering the types of business activity, in surveys of entities established in 2006-2008, ten areas were distinguished based on the Polish Classification of Activities PKD 2004 (NACE rev. 1.1), functioning under the following simplified names: industry (Sections C, D, E), construction (Section F), trade (Section G), hotels and restaurants (Section H), transport (Section I), financial intermediation (Section J), real estate activities, rental and services related to conducting business activity (Section K), education (Section M), health care (Section N) and other service activity (Section O). Pending the completion of their panel surveys, these units will be grouped according to the PKD 2004 (NACE rev. 1.1).

In survey of entities established in 2009-2010, fourteen areas were distinguished based on the Polish Classification of Activities PKD 2007 (NACE rev. 2.0), functioning under the following names: industry (Sections B, C, D, E), construction (Section F), trade; repair of motor vehicles (Section G), transport and storage (Section H), accommodation and catering (Section I), information and communication (Section J), financial and insurance activities (Section K), real estate activities (Section L), professional, scientific and technical activities (Section M), administrative and support service activities (Section N), education (Section P), human health and social work activities (Section Q), arts, entertainment and recreation (Section R) and other service activities (Section S).

1.4 Collected information

By carrying out the panel survey on the new entities established in Poland it is intended to find an information on the problems concerning structural changes, and competitiveness in the entire economy. The statistical data gathered should, inter alia, provide answers to the following questions:

- How numerous are the groups of enterprises established in subsequent years and what kind of structure do they have, based on the selected criteria?*

- *Do the newly-established enterprises generate new jobs?*
- *Who establishes new enterprises?*
- *Do new entrepreneurs commence business activity because of the opportunities they have, or because they are forced to do so by external factors, such as unemployment?*
- *What branches are the most susceptible to economic changes, and in which the survivability is the highest?*
- *How does the group of new enterprises change in subsequent years?*
- *What difficulties are encountered by enterprises while conducting the activity commenced?*
- *What factors are crucial to the success of an entity and the development of its activity?*
- *How much time do new enterprises need to achieve economic stability?*

In order to find answers to the questions raised, questionnaires were developed to be used in subsequent surveys for gathering information on the level of economic activity of entities, the legal form, the current size of companies and the type of activity conducted, the development conditions and the entrepreneurs' ability to continue the activity undertaken, including the difficulties encountered.

Each of the first surveys on a given population was also used to collect information on how a given enterprise had been established (whether it was formed from scratch, i.e. creating entirely new production factors and workplaces, or established on the basis of the previously-existing unit through various forms of transformations) and financial sources for started activities. Selected data characterising the owners who were natural persons (gender, age, education and nature of previous employment).

The information used in assessing the condition of enterprises included the following: number of persons employed, territorial range of the activity conducted and the financial results obtained, financial sources of investment outlays, if were incurred, and barriers to the unconstrained development of the enterprise. Taking into consideration the difficulties encountered by entrepreneurs, two types of units were distinguished, namely the units not reporting any barriers and the units whose development was hindered either by demand-related difficulties (restricting the sales of goods and services), or by supply-related difficulties (restricting production), or by both types of difficulties at the same time. Among supply and demand difficulties specific types of barriers were identified.

A detailed thematic of the surveys conducted was presented on the PL1 and PL2 forms, attached hereto.

1.5 Elaboration and interpretation of results

The completeness indicator for the surveys conducted in 2010 fluctuated from 97,0% (for the units established in 2009) to 97,7% (for other surveyed units). While compiling the survey results, the data which was not successfully collected from active entities was imputed. As a result of the said imputation, a unit collection was obtained, including all information necessary to generalise the results obtained. This collection took into consideration all the units which were active at the moment of the survey, meeting the survey criteria, which either reported information or refused to do so, as well as partly the units with which no contact was established. The weights used in grossing up the results did not change in the entire 5-year cycle surveyed period, and were calculated as the ratio of the total number of units in a given stratum to the number of entities randomly selected from the same stratum.⁸

The results compiled in this way were presented in the tabular part, which comprises separate sets of tables for each group. The set of tables providing information collected in the second survey on the entities established in 2009 should be treated as the continuation of the data obtained in the first survey concerning this group of entities, presented in the publication entitled “Creation and operation conditions, development prospects of Polish enterprises established in the years 2005-2009.” Data presented in the remaining tables, concerning the population of entities established before 2009, should be used in a similar mode, being related to the data presented in the publications released in the preceding years.

Data presented in the tables was compiled for the entire surveyed group and for the groupings adopted based on the following criteria:

- legal form (natural and legal persons),*
- employment (enterprises where only the owners, and possibly family members are employed, and enterprises employing hired workers),*
- the principal type of activity for entities established in 2006-2008 according to the Polish Classification of Activities PKD 2004 (NACE rev. 1.1) and for entities established in 2009-2010 according to the Polish Classification of Activities PKD 2007 (NACE rev. 2.0).*

The features mentioned above are either constant to a given enterprise for the entire surveyed period, or likely to change in subsequent years. The stable feature is the legal form of the enterprise. The variable features include mainly the level of employment and the

---

⁸ *A stratum is a group of entities having identical describing features, such as the place and type of activity conducted, the unit size and its legal form.*

principal type of activity. The features describing the activity conducted by a given unit, such as the territorial range of activity, the financial result achieved, and the barriers encountered by the entrepreneur, are also likely to change.

Analysing the survey results, there should also take into account that the rates of survivability indicated in the tables refer to the survivability of the enterprises between the survey year and the preceding year, or the year in which a given feature of the entity was obtained for the first time. This first year will be the year of registration of a new entity (for features entered into the register including the declared type of activity, legal form, the declared number of the employed persons) or the first year of the monitoring cycle (e.g. financing sources for investments, encountered difficulties). At the same time, according to the established rule, in case of calculation of the survival rate for a given group of units, it is assumed that entities are classified according to a given feature from the base year, no matter if the feature changed during the survey. For example, for hotels and restaurants established in 2006, the survival rate for the period 2007-2011 amounting to 23,1% means, that among all entities which started hotels and restaurants activity in 2006, after 5 years 23,1% of them was still active and they could still conduct the same activity or move to another sector of economy.

As the tables were calculated electronically, in some cases the total sums of elements may slightly differ from the given “totals”.

WYNIKI BADAŃ – SYNTEZA

W niniejszym opracowaniu poddano analizie wyniki badań uzyskane od dwu grup podmiotów objętych panelowym badaniem nowych przedsiębiorstw, prowadzonym przez Główny Urząd Statystyczny w roku 2011.

W pierwszej części syntezy omówiono jednostki powstałe w roku 2010 i nadal aktywne w roku 2011, tj. obserwowane w pierwszym roku funkcjonowania na rynku. Analiza stanowi źródło informacji na temat zmian postaw przedsiębiorczych w Polsce. Pozyskane dane pozwalają scharakteryzować populację przedsiębiorstw wchodzących na rynek, a także dostarczają wiedzy na temat postrzegania rzeczywistości społeczno-gospodarczej przez przedsiębiorców rozpoczynających działalność gospodarczą.

W dalszej części publikacji dokonano analizy jednostek powstałych w roku 2006 i nadal aktywnych w roku 2011, tzn. objętych pełnym 5-letnim cyklem badawczym. Analiza tej populacji dostarcza informacji o sytuacji podmiotów, które funkcjonowały na rynku dłużej niż rok.

1. Przedsiębiorstwa powstałe w 2010 r.

1.1 Wielkość i struktura badanej zbiorowości

W roku 2010 w rejestrze REGON zarejestrowanych zostało 286,2 tys. przedsiębiorstw małych, tj. takich, w których liczba pracujących nie przekraczała 49 osób. Wśród nowopowstających przedsiębiorstw największą grupą były osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą. Grupa ta stanowiła 93,1% wszystkich jednostek tworzących analizowaną populację. W kolejnych latach w grupie nowopowstających podmiotów zaobserwowano zmniejszenie udziału jednostek deklarujących zamiar zatrudniania pracowników najemnych. W roku 2010 co ósme powstające przedsiębiorstwo zamierzało zatrudniać pracowników najemnych, w 2009 – co szóste. Oznacza to, że coraz więcej przedsiębiorców rozpoczynając działalność nie planowało zatrudniać pracowników.

W roku 2010 zaobserwowano 4,0% zwiększenie liczby rejestracji przedsiębiorstw. Wskaźnik ten był niższy niż w latach 2004-2007, ale korzystniejszy niż w roku 2009, kiedy odnotowano spadek rejestracji w skali roku. Największy procentowy przyrost liczby rejestracji w roku 2010 odnotowano w informacji i komunikacji (o 15,1%), działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej (o 14,8%), administrowaniu i działalności wspierającej

(o 14,0%) oraz obsłudze rynku nieruchomości (o 13,3%). Liczba zarejestrowanych w 2010 roku przedsiębiorstw w stosunku do roku 2009 była niższa w zakwaterowaniu i gastronomii (o 11,2%), pośrednictwie finansowym (o 7,0%), opiece zdrowotnej i pomocy społecznej (o 6,9%). Nieznaczne spadki liczby rejestracji odnotowały też transport i gospodarka magazynowa oraz edukacja.

Zdecydowana większość małych przedsiębiorstw (97,0%) tworzona była jako jednostki całkowicie nowe. Jedynie 3,0% nowych przedsiębiorstw utworzono w drodze przekształceń innych jednostek - najwięcej w gastronomii oraz zakwaterowaniu (13,1%) oraz w obsłudze rynku nieruchomości (10,5%). Jako jednostki całkowicie nowe najczęściej powstawały podmioty z zakresu pozostałej działalności usługowej, finansów i ubezpieczeń, budownictwa, opieki zdrowotnej oraz administrowania i działalności wspierającej (w sekcjach tych odsetek tak tworzonych podmiotów przekraczał 99%).

Podjęmowania działalność gospodarcza najczęściej finansowana była ze środków własnych (74,8%). W grupie osób prawnych odsetek ten wyniósł 90,4%. Zaobserwowano jednak spadek udziału tego źródła finansowania na rzecz innych form. W stosunku do podmiotów powstałych w 2009 roku, w populacji jednostek zarejestrowanych w 2010 roku zwiększył się odsetek korzystających z kredytów bankowych (z 3,9% do 4,6%), pożyczek (z 2,2% do 2,4%) oraz innych źródeł (z 17,4% do 18,1%).

Ponad 38% przedsiębiorstw utworzonych w roku 2010 rejestrowanych było przez kobiety (36,6% w roku 2009). Podobny wzrost w skali roku odnotowywano dla roku 2008. W przedsiębiorstwach zarejestrowanych w 2010 r. przez kobiety zdecydowanie wzrósł udział jednostek zatrudniających pracowników najemnych (z 38,8% do 50,4%). Kobiety częściej niż mężczyźni rejestrowały jednostki z zakresu pozostałej działalności usługowej (75,1%), opieki zdrowotnej i pomocy społecznej (68,4%), obsługi rynku nieruchomości (64,4%), zakwaterowania i gastronomii oraz edukacji (po 58,1%), a także administrowania i działalności wspierającej (51,6%). Budownictwo pozostało działalnością zdominowaną przez mężczyzn – utworzyli oni 91,7% przedsiębiorstw z tego obszaru. Odsetek przedsiębiorstw rejestrowanych przez mężczyzn był również wysoki w transporcie i gospodarce magazynowej (88,1%), informacji i komunikacji (84,2%), przemyśle (77,1%) oraz kulturze, rozrywce i rekreacji (66,6%).

Najbardziej aktywne w zakładaniu nowych przedsiębiorstw były osoby w wieku do 39 lat, które zarejestrowały ponad 70% podmiotów. Przedsiębiorcy w wieku 40 i więcej lat utworzyli 36,5% jednostek zatrudniających pracowników najemnych. Osoby z tej grupy wiekowej były najbardziej aktywne w zakładaniu przedsiębiorstw w zakwaterowaniu

i gastronomii (co drugi podmiot) oraz opiece zdrowotnej i obsłudze nieruchomości (co trzecie przedsiębiorstwo). Osoby do 39 roku życia utworzyły natomiast 94,8% jednostek działających w informacji i komunikacji, 86,2% – w kulturze, rozrywce i rekreacji oraz 84,4% – w działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej.

Działalność gospodarczą rozpoczynały najczęściej osoby z wykształceniem wyższym (41,1%) oraz średnim (40,3%). W populacjach przedsiębiorstw powstałych w latach poprzednich właściciele najczęściej posiadali wykształcenie średnie. W skali roku zmalał udział przedsiębiorstw utworzonych przez osoby z wykształceniem zawodowym (z 18,4% dla populacji jednostek powstałych w 2009 r. do 16,1% dla powstałych w 2010 r.) i podstawowym (z 4,1% do 2,5%). Osoby z wykształceniem zasadniczym i podstawowym utworzyły w 2010 r. 43,8% firm budowlanych. Przedsiębiorcy z wykształceniem średnim zarejestrowali największy odsetek firm zajmujących się transportem i gospodarką magazynową oraz zakwaterowaniem i gastronomią. Osoby z wykształceniem wyższym zarejestrowały najwięcej jednostek działających w opiece zdrowotnej, pośrednictwie finansowym oraz edukacji.

Ze względu na charakter poprzedniej pracy największy udział w tworzeniu nowych przedsiębiorstw miały osoby, które wcześniej pozostawały bezrobotne lub dla których była to pierwsza praca. Osoby takie zarejestrowały 47,6% przedsiębiorstw osób fizycznych. Ponad 90% firm z zakresu opieki zdrowotnej i pomocy społecznej oraz 68,0% jednostek z zakresu edukacji to firmy założone przez osoby bezrobotne bądź wcześniej niepracujące. Pracownicy umysłowi zarejestrowali ponad 1/4 firm osób fizycznych i większość przedsiębiorstw zajmujących się pośrednictwem finansowym (53,2%), działalnością profesjonalną, naukową i techniczną (50,1%) oraz obsługą rynku nieruchomości (50,1%). Pracownicy fizyczni w 2010 r. rejestrowali co dziesiąty nowy podmiot. Utworzyli oni 26,2% przedsiębiorstw przemysłowych oraz 24,1% jednostek zajmujących się pozostałą działalnością usługową. Kierujący firmą (rejestrujący 7,6% podmiotów osób fizycznych) utworzyli 17,1% jednostek zajmujących się obsługą nieruchomości oraz 15,2% podmiotów działających w obszarze hoteli i gastronomii. Dla pracowników technicznych (rejestrujących 7,1% jednostek) często wybieranym obszarem aktywności była informacja i komunikacja (23,6% firm).

1.2 Wskaźniki przeżycia

Jak wspomniano wcześniej, w roku 2010 zarejestrowano 286,2 tys. podmiotów. Z grupy tej do końca roku 2011 pozostało na rynku 77,8% jednostek. To wyższy roczny

wskaźnik przeżycia niż dla populacji przedsiębiorstw powstałych w latach ubiegłych. Wskaźnik wyższy od przeciętnego odnotowały przedsiębiorstwa będące osobami prawnymi, zaś osoby fizyczne porównywalny do wskaźnika ogółem. Bardziej stabilne były jednostki, które zatrudniały pracowników najemnych niż te, w których pracowali wyłącznie właściciele i członkowie ich rodzin. Do końca 2011 roku przeżyło 83,1% firm zatrudniających pracowników najemnych.

W zależności od obszaru gospodarki wskaźniki przeżycia wahały się od 63,0% do 88,3%. Najsilniejsze okazały się przedsiębiorstwa zajmujące się działalnością profesjonalną, naukową i techniczną (88,3%), obsługą nieruchomości (86,2%), ochroną zdrowia (85,6%) oraz informacją i komunikacją (85,1%). Najslabiej z pierwszym rokiem działalności poradziły sobie jednostki z zakresu administrowania i działalności wspierającej (63,0%) oraz pośrednictwa finansowego (69,0%).

Wskutek opisywanych powyżej różnic w wartości wskaźników przeżycia pomiędzy przedsiębiorstwami zatrudniającymi pracowników najemnych a niezatrudniającymi takich pracowników, udział tych drugich w strukturze nowopowstałych przedsiębiorstw zmniejszył się o 6,4 pkt. proc. (z 87,2% do 80,8%). Zwiększył się natomiast udział przedsiębiorstw funkcjonujących w obszarach, w których wskaźnik przeżycia był wyższy od przeciętnego, takich jak działalność profesjonalna, naukowa i techniczna (wzrost o 1,1 pkt. proc.), informacja i komunikacja (o 0,6 pkt. proc.) i ochrona zdrowia (o 0,5 pkt. proc.).

1.3 Aktywność ekonomiczna w rok po wejściu na rynek

Liczba pracujących w małych przedsiębiorstwach zarejestrowanych w roku 2010 wyniosła na koniec 2011 roku 476,3 tys. osób. Z tej liczby 64,7% osób pracowało w firmach osób fizycznych, zaś 59,3% w podmiotach, które zatrudniały pracowników najemnych. Najwięcej spośród przedsiębiorstw działających w poszczególnych obszarach gospodarki zatrudnionych było w handlu (31,1%), przemyśle (16,0%) i budownictwie (13,2%). Najmniej w działalności związanej z kulturą, rozrywką i rekreacją (0,8%) oraz obsługą nieruchomości (0,9%).

Przeciętna liczba pracujących przypadająca na jedno przedsiębiorstwo wynosiła 2,1 osoby. W grupie przedsiębiorstw osób prawnych zatrudnienie osiągnęło 10,8 osoby na jedno przedsiębiorstwo, co oznacza wskaźnik ponad 5-krotnie wyższy od wskaźnika ogółem i ponad 7-krotnie wyższy niż w firmach osób fizycznych. Podobne różnice odnotowano między podmiotami, które zatrudniały pracowników najemnych, a tymi w których pracowali

wyłącznie właściciele i członkowie ich rodzin. Średnio liczba pracujących w przedsiębiorstwie zatrudniającym pracowników najemnych wyniosła 6,6 osoby i była 6-krotnie wyższa od liczby pracujących w jednym przedsiębiorstwie niezatrudniającym pracowników najemnych oraz 3-krotnie wyższa od liczby pracujących w jednym przedsiębiorstwie ogółem. Najwięcej osób na jedno przedsiębiorstwo pracowało w przemyśle (3,8 osoby). Powyżej przeciętnej liczby pracowników zatrudniały jednostki z edukacji, handlu, zakwaterowania i gastronomii, pośrednictwa finansowego i kultury. Najmniej osób pracowało średnio w przedsiębiorstwach zajmujących się pozostałą działalnością usługową (1,4 osoba).

Prawie połowa (49,8%) jednostek rozpoczynających funkcjonowanie zdecydowała się na działalność wyłącznie na rynku lokalnym. Najwyższy odsetek przedsiębiorstw związanych z rynkiem lokalnym zaobserwowano w grupie podmiotów działających w zakresie pozostałej działalności usługowej (89,1%) oraz zakwaterowania i gastronomii (82,0%). Na rynku regionalnym działała co trzecia jednostka z pośrednictwa finansowego (35,1%). Zdecydowana większość nowych przedsiębiorstw osób prawnych działała na rynku krajowym (53,5%). Wśród przedsiębiorstw, w których największy odsetek stanowiły podmioty działające na rynku krajowym, znalazły się firmy transportowe (44,7%) oraz związane z informacją i komunikacją (43,5%).

Spośród wszystkich aktywnych po pierwszym roku funkcjonowania jednostek 6,0% przedsiębiorstw działało na rynku międzynarodowym. Prowadzenie działalności poza granicami naszego kraju 3-krotnie częściej deklarowały osoby prawne niż fizyczne. Odsetek firm działających na arenie międzynarodowej w transporcie oraz administrowaniu i działalności wspierającej znacznie przekraczał wskaźnik zanotowany dla przedsiębiorstw ogółem. Na rynku międzynarodowym funkcjonowało 18,6% firm transportowych i 11,7% firm z zakresu administrowania i działalności wspierającej.

Dodatni wynik finansowy osiągnęło 77,4% przedsiębiorstw powstałych w roku 2010 i nadal aktywnych rok później. W grupie osób fizycznych zysk przyniosło 79,1% firm, w grupie osób prawnych 54,2%. Zdecydowanie mniejsze zróżnicowanie wyniku finansowego obserwowano z uwagi na zatrudnienie. Około trzy czwarte firm zarejestrowanych w 2010 roku zarówno w grupie przedsiębiorstw zatrudniających pracowników najemnych, jak i w grupie, w których pracowali sami właściciele oraz członkowie ich rodzin, osiągnęło w roku 2011 zysk. Dodatni wynik finansowy deklarowało 92,1% firm pośrednictwa finansowego oraz 90,0% ochrony zdrowia i opieki społecznej, a także ponad 80% firm zajmujących się transportem i gospodarką magazynową, działalnością profesjonalną,

naukową i techniczną, administrowaniem i działalnością wspierającą. Koszty przekraczały przychody w ponad 30% firm związanych z kulturą, rozrywką i rekreacją oraz informacją i komunikacją.

Ponad 1/3 przedsiębiorstw powstałych w 2010 roku w pierwszym roku swojej działalności zdecydowała się na podjęcie działalności inwestycyjnej. Podstawowym źródłem finansowania aktywności inwestycyjnej w większości firm były środki własne. W stosunku do lat ubiegłych wzrosło znaczenie subwencji i pożyczek w finansowaniu działań inwestycyjnych (9,7% w 2009 r., 10,4% w 2010 r., 13,1% w 2011 r.). Nadal wiele firm korzysta przy finansowaniu inwestycji z kredytów bankowych – sięgało po nie 18,4% przedsiębiorców funkcjonujących rok na rynku. Nakłady inwestycyjne częściej ponoszą przedsiębiorstwa z pracownikami najemnymi. Obszary, w których zanotowano największy odsetek podmiotów ponoszących nakłady na inwestycje to informacja i komunikacja (46,8%) oraz przemysł (44,5%). W każdej z obserwowanych grup podmiotów odsetek przedsiębiorstw, dla których dominującym źródłem finansowania inwestycji były środki własne przekraczał 50%. W pośrednictwie finansowym i pozostałej działalności usługowej było to ponad 89%.

1.4 Bariery napotymane przez przedsiębiorstwa

Prawie połowa badanych przedsiębiorstw nie napotkała żadnych barier utrudniających rozpoczęcie i prowadzenie działalności gospodarczej. Ze względu na formę prawną, zdecydowanie wyższy odsetek takich jednostek odnotowano dla osób prawnych niż fizycznych (odpowiednio 56,9% do 47,3%). Przedsiębiorstwa z pracownikami najemnymi w niemal jednakowym stopniu jak jednostki, w których pracowali tylko właściciele wskazywały na brak trudności (odpowiednio 46,8% i 48,3%). Uwzględniając rodzaj prowadzonej działalności, najrzadziej problemy utrudniające lub ograniczające rozwój sygnalizowały przedsiębiorstwa związane z ochroną zdrowia (78,0% nie napotykało żadnych barier).

Spośród podmiotów powstałych w roku 2010 i nadal aktywnych rok później 37,5% sygnalizowało problemy popytowe, 3,2% przedsiębiorców zgłaszało problemy podażowe, zaś 11,3% badanych miało problemy zarówno popytowe, jak i podażowe. Osoby fizyczne częściej doświadczały trudności popytowych, a osoby prawne – podażowych. Przedsiębiorstwa bez pracowników najemnych sygnalizowały częściej same tylko problemy podażowe, a w przedsiębiorstwach z pracownikami najemnymi wyższy był odsetek doświadczających obydwu rodzajów trudności. Bariery tylko popytowe dotykały niemal co

drugie przedsiębiorstwo z pośrednictwa finansowego. Doświadczało ich także ponad 45% podmiotów z obsługi nieruchomości oraz informacji i komunikacji.

Przedsiębiorstwa, które sygnalizowały trudności popytowe, jako najczęstszą przyczynę wskazywały zbyt dużą konkurencję na rynku (73,4%). Nowe podmioty miały również problemy związane z zaoferowaniem korzystniejszej ceny niż konkurencja (54,8%) oraz niewystarczającymi środkami klientów na zakup produktów i usług (51,8%). Zbyt duża konkurencja była wskazywana niezależnie od formy prawnej i zatrudnienia. Najczęściej z powyższą barierą spotykali się przedsiębiorcy działający w nieruchomościach (86,9%) oraz informacji i komunikacji (86,7%), pozostałej działalności usługowej (82,5%). Dla firm transportowych równie uciążliwą barierą były problemy z obniżką cen przez inne podmioty (trudności te sygnalizowało około 80% przedsiębiorstw transportowych). Zbyt niskie ceny w konkurencyjnych firmach były barierą dla 71,9% podmiotów budowlanych. Niewystarczające środki klientów stanowiły barierę dla 63,9% przedsiębiorstw handlowych i 55,8% podmiotów działających w pozostałej działalności usługowej. Przedsiębiorstwa związane z kulturą, rozrywką i rekreacją oraz edukacją najczęściej wskazywały, że barierą w ich rozwoju był brak rozpoznawalności na rynku (ten rodzaj trudności wskazało odpowiednio 71,5% oraz 69,3% jednostek). Powyższą barierę sygnalizowały również przedsiębiorstwa związane z działalnością profesjonalną, naukową i techniczną (67,4%), zdrowiem (64,8%), a także informacją i komunikacją (64,1%). Wśród innych rodzajów trudności popytowych przedsiębiorcy wskazywali np. nieuczciwą konkurencję, a także ogólną sytuację rynkową.

Najczęściej wskazywaną przeszkodą podażową były niewystarczające środki finansowe. Bariere tę wskazywało czterech na pięciu przedsiębiorców doświadczających problemów podażowych niezatrudniających pracowników najemnych oraz trzech na czterech z pracownikami najemnymi. Ponadto, swoje środki finansowe jako niewystarczające oceniało 84,2% osób prawnych i 79,2% fizycznych napotykających trudności w rozwijaniu produkcji. W zależności od podstawowego rodzaju działalności, na zbyt małe środki na funkcjonowanie i rozwój wskazywały jednostki ze wszystkich grup. Wśród przedsiębiorców doświadczających trudności podażowych działających w ochronie zdrowia, pozostałej działalności usługowej, pośrednictwie finansowym oraz działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej odsetek ten wyniósł ponad 94%. Problemy z niedostatecznymi środkami finansowymi wskazywała ponad połowa jednostek doświadczających trudności podażowych w niemal każdej z branż – z wyjątkiem obsługi nieruchomości, gdzie tylko 26,0% badanych wskazało ten problem. Drugą często wymienianą barierą podażową był ograniczony dostęp do kredytów. W poszczególnych przekrojach odsetek przedsiębiorstw uznających ją jako jedną

z barier w rozwoju był najwyższy wśród firm świadczących usługi administrowania i działalności wspierającej oraz w obsłudze nieruchomości (odpowiednio 61,3% i 55,2%). Problemy w ściąganiu należności sygnalizowała blisko połowa firm budowlanych. Brak wykwalifikowanej siły roboczej to bariera wskazywana najczęściej przez podmioty z obszaru pozostałej działalności usługowej, obsługi nieruchomości oraz informacji i komunikacji. Trudności związane z niedostateczną technologią były sygnalizowane przez podmioty w pozostałej działalności usługowej i przemyśle.

2. Przedsiębiorstwa powstałe w 2006 r. i nadal aktywne w 2011 r.

W tej części publikacji skoncentrowano się na analizie zbiorowości jednostek powstałych w 2006 roku, o liczbie pracujących w chwili rejestracji do 49 osób. Zgodnie z przyjętymi założeniami metodologicznymi, prezentowane poniżej wyniki odnoszą się do pełnej zbiorowości małych jednostek pozarolniczych. Uzyskane wyniki grupowane są między innymi pod względem prowadzonej działalności na 10 grup według PKD 2004, w przeciwieństwie do wyników z części pierwszej, gdzie jednostki dzielone są na grupy według PKD 2007. Podejście to umożliwia dokonywanie pełnej analizy zmiany zbiorowości jednostek powstałych w roku 2006 (kiedy obowiązywała klasyfikacja PKD 2004).

2.1 Wielkość, struktura i wskaźniki przeżycia badanej zbiorowości

Spośród utworzonych w 2006 r. 241,4 tys. jednostek po pięciu latach na rynku pozostało 75,5 tys. przedsiębiorstw, co stanowi 31,3% zbiorowości. Zdecydowanie stabilniejsze były przedsiębiorstwa z pracownikami najemnymi niż przedsiębiorstwa bez pracowników najemnych (wskaźniki przeżycia odpowiednio 55,4% i 24,8%) oraz osoby prawne niż fizyczne (wskaźniki odpowiednio 58,0% i 29,7%).

Dla przedsiębiorstw powstałych w roku 2006 najtrudniejszy był pierwszy rok działalności. Do roku 2007 pozostało na rynku 66,5% jednostek. W kolejnych czterech latach wskaźniki przeżycia przedsiębiorstw powstałych w 2006 roku były wyższe. W piątym roku funkcjonowania, tj. w roku 2011, wskaźnik pogorszył się lecz pozostał zbliżony do poziomu z roku czwartego.

Najwyższym wskaźnikiem przeżycia po pięciu latach działalności charakteryzowały się przedsiębiorstwa funkcjonujące w ochronie zdrowia (50,1%). Wyższy od przeciętnego był także wskaźnik w obsłudze nieruchomości i firm, transporcie, edukacji i przemyśle. W pozostałych branżach wskaźnik był niższy od przeciętnego – najslabiej radziły sobie

przedsiębiorstwa działające w zakresie hotelarstwa i gastronomii, z których po pięciu latach pozostało na rynku zaledwie 23,1% podmiotów.

Większa przeżywalność osób prawnych znajduje swoje odzwierciedlenie w zmianach w strukturze przedsiębiorstw na przestrzeni lat. W momencie rejestracji osoby fizyczne stanowiły 94,3% populacji, a osoby prawne – 5,7%. Po pierwszym roku działalności w strukturze przedsiębiorstw aktywnych znajdowało się 93,2% osób fizycznych i 6,8% osób prawnych, zaś po pięciu latach w badanej zbiorowości funkcjonowało 89,4% osób fizycznych i 10,6% osób prawnych. To oznacza zmianę o 4,9 pkt. proc. na korzyść osób prawnych. Jeszcze większe zmiany zaobserwowano w przedsiębiorstwach w zależności od zatrudnienia. W ciągu pięciu lat od momentu zarejestrowania udział przedsiębiorstw zatrudniających pracowników najemnych wzrósł o 22,8 pkt. proc. do poziomu 44,0%.

Przeżywalność jest tylko jednym ze zjawisk wpływających na strukturę przedsiębiorstw. Należy pamiętać również o przepływach przedsiębiorstw między grupami. Przedsiębiorstwo, które w momencie rejestracji nie planowało zatrudniać pracowników najemnych, wskutek rozwoju swojej działalności mogło zacząć zatrudniać pracowników najemnych, natomiast przedsiębiorstwa, które planowały intensywny rozwój, wskutek wolniejszego od zakładanego tempa wzrostu mogły ograniczać zatrudnienie. To samo zjawisko dotyczy przejść pomiędzy grupami osób fizycznych i prawnych oraz rodzajami prowadzonej działalności. Pod względem podstawowego rodzaju działalności wyłącznie przedsiębiorstwa rejestrowane w ochronie zdrowia nie zmieniały przedmiotu swojej aktywności. We wszystkich pozostałych obszarach w ciągu kolejnych pięciu lat obserwowano zmiany branż. W piątym roku od powstania najwięcej jednostek zmieniających swoją działalność zanotowano w obsłudze nieruchomości i firm (28,6%). W zakresie firm budowlanych tylko nieliczne podmioty (0,92%) zdecydowały się na zmianę rodzaju działalności. Najczęściej wybieranymi nowymi obszarami działalności przez podmioty zmieniające branżę były transport (24,5%) oraz handel (22,6%). Jednocześnie wiele firm rejestrowanych jako działające w handlu zmieniało w ciągu pięciu lat badania podstawowy rodzaj działalności, co spowodowało zmniejszenie udziału podmiotów handlowych w populacji generalnej. Na zmiany w strukturze badanej zbiorowości miały również wpływ wskaźniki przeżycia. W wyniku tych zmian zwiększył się odsetek podmiotów zajmujących się obsługą nieruchomości i firm (wskaźnik przeżycia w tej branży wyniósł 40,0%).

Wskaźniki przeżycia dla przedsiębiorstw zakładanych przez mężczyzn i kobiety były zbliżone. Na rynku po pięciu latach pozostało 46,1% firm zakładanych przez mężczyzn i 43,8% firm utworzonych przez kobiety. Dużo większe zróżnicowanie wskaźnika

przeżywalności zaobserwowano w poszczególnych grupach wyodrębnionych na podstawie pozostałych cech osobowych właściciela. Najmniej stabilne były podmioty najmłodszych przedsiębiorców (do 29 roku życia), natomiast stabilniejsze były firmy osób w wieku 40-49 lat. Przez pięć kolejnych lat przetrwała połowa firm zakładanych przez osoby z wykształceniem wyższym, jedna trzecia zakładanych przez osoby z wykształceniem podstawowym. Na rynku pozostało aktywnych 59,0% firm zakładanych przez osoby, które przed ich założeniem kierowały innymi firmami i 40,5% firm utworzonych przez pracowników fizycznych.

2.2 Aktywność ekonomiczna

Liczba pracujących w jednostkach zarejestrowanych w 2006 roku i nadal aktywnych po pięciu latach zwiększyła się do 293,9 tys. osób, co oznacza wzrost w stosunku do pierwszego roku badania o 25,3%. W jednej firmie pracowało przeciętnie 3,9 osób. Przeciętna liczba zatrudnionych w jednej firmie po pięciu latach badania wzrosła zarówno w przedsiębiorstwach ogółem, jak i w każdej z grup w obserwowanych przekrojach.

Analizując liczbę pracujących możemy zaobserwować większy wzrost w grupie osób prawnych (o 60,7%) niż fizycznych (o 8,6%). W przedsiębiorstwach niezatrudniających pracowników najemnych liczba pracujących spadła do 84,9% w stosunku do pierwszego roku badania. Wskaźnik zatrudnienia w tych przedsiębiorstwach wzrósł (z 1,0 na 1,1 osobę). Zatrudnienie w przedsiębiorstwach z pracownikami najemnymi zwiększyło się o 38,0%.

Pod względem podstawowego rodzaju działalności spadek zatrudnienia odnotowały te obszary, w których zanotowano najniższy wskaźnik przeżycia, tj. hotele i restauracje (do 66,4%), pośrednictwo finansowe (do 78,2%) i pozostała działalność usługowa (do 89,4%). W pozostałych branżach odnotowano wzrost zatrudnienia (od 7,4% w edukacji do 67,1% w ochronie zdrowia).

Wskaźniki przeżycia w ciągu pięciu lat badania zarówno w firmach, które odnotowały zysk, jak i tych które poniosły stratę, były stabilne. W obu grupach przedsiębiorstw wskaźniki przeżycia po pięciu latach były wyższe niż po pierwszym roku, jednak nie odnotowano wzrostu wskaźników przeżycia w każdym kolejnym roku, jak to obserwowano w poprzednich cyklach badawczych. W roku 2011 zarówno przedsiębiorstwa osiągające zysk, jak i przedsiębiorstwa ponoszące stratę odnotowały spadek wskaźników przeżycia w stosunku do lat ubiegłych. W przypadku przedsiębiorstw odnoszących zysk wskaźniki przeżycia były wyższe w roku 2010 niż w 2011, natomiast w przedsiębiorstwach, które uzyskały ujemny wynik finansowy rok 2011 był gorszy niż rok 2010 i 2009. W większości przekrojów

podmioty osiągające zysk charakteryzował większy wskaźnik przeżycia niż przedsiębiorstwa ponoszące stratę. Wyjątkiem były grupy, w których niewiele przedsiębiorstw odnotowało stratę.

W grupie przedsiębiorstw ogółem 84,9% osiągnęło zysk w roku 2011. Na rynku pozostało 48,8% jednostek, które w roku 2007 odnotowały zysk i 39,2% tych, które odnotowały stratę. Prawie 90% utworzonych w 2006 roku osób fizycznych oraz 60% osób prawnych generowało w 2011 roku zysk. W przekroju pod względem zatrudnienia różnice nie były tak duże. Zyski wypracowywało 81,3% przedsiębiorstw z pracownikami najemnymi i 87,8% firm bez pracowników najemnych.

W 2011 roku ponad 95% przedsiębiorstw związanych z ochroną zdrowia osiągnęło dodatni wynik finansowy. Pozostałe branże, w których odnotowano wysoki odsetek jednostek uzyskujących zysk to budownictwo (89,7%), edukacja (87,7%) i handel (86,6%). Straty w 2011 roku przynosiły najczęściej hotele i restauracje (34,7%).

Spośród firm, które w pierwszym roku funkcjonowania podjęły działalność inwestycyjną 56,5% pozostało aktywnych do 2011 roku. Wśród tych, które nie ponosiły nakładów inwestycyjnych pozostało 42,0%. Nakłady na inwestycje ponosiły najczęściej osoby prawne oraz zatrudniające pracowników najemnych. W grupie osób prawnych 74,3% inwestujących jednostek pozostało aktywnych do 2011 roku, a w grupie z pracownikami najemnymi – 65,6%.

W roku 2011 spośród aktywnych jednostek zarejestrowanych w 2006 roku 27,5% podejmowało aktywność inwestycyjną. Odsetek ten ulegał wahaniom w zależności od grupy badanych podmiotów. Bardziej skłonne do ponoszenia nakładów inwestycyjnych w 2011 roku okazały się osoby prawne oraz przedsiębiorstwa zatrudniające pracowników najemnych. Największą skłonność do inwestowania wykazały podmioty z obszaru budownictwa i ochrony zdrowia, najniższą zaś firmy transportowe.

Inwestujący przedsiębiorcy finansowali swoje nakłady najczęściej ze środków własnych (66,0%), rzadziej z kredytów bankowych (25,0%) i innych źródeł (9,0%). Środki własne były dominującym źródłem finansowania inwestycji dla 95,3% podmiotów funkcjonujących w działalności związanej z hotelarstwem i gastronomią. W przemyśle jednostki najczęściej decydowały się na finansowanie działalności inwestycyjnej korzystając z kredytu, w dalszej kolejności ze środków własnych. Firmy transportowe finansowały nakłady na inwestycje głównie z innych źródeł (tj. dotacji, subwencji, pożyczek niekomercyjnych), w mniejszym stopniu ze środków pochodzących z kredytu i środków własnych.

2.3 Bariery napotymane przez przedsiębiorstwa

Z grupy podmiotów, które nie zgłaszały trudności w prowadzeniu i rozwijaniu działalności w pierwszym roku funkcjonowania 50,7% pozostało aktywnych do roku 2011. Na rynku dobrze radziły sobie firmy, które miały wyłącznie trudności podażowe (52,5% podmiotów pozostało aktywnych). Spośród firm, które doświadczyły tylko trudności popytowych pozostało 42,7%. Najslabiej radziły sobie jednostki, które doświadczyły obydwu rodzajów trudności.

Po pięciu latach działalności brak trudności sygnalizowało 51,9% przedsiębiorstw, trudności popytowe – 34,5%, trudności podażowe – 2,9%, natomiast trudności zarówno popytowe, jak i podażowe – 10,7%. Osoby fizyczne częściej niż prawne doświadczały obydwu rodzajów trudności. Różnice w grupach w przekroju pod względem zatrudnienia nie były już tak znaczące. Obie grupy doświadczały trudności na zbliżonym poziomie.

Brak trudności w dostarczaniu na rynek swoich produktów i usług oraz w ich sprzedaży najczęściej zgłaszały jednostki działające w ochronie zdrowia (83,1%), obsłudze nieruchomości i firm (61,4%), pozostałej działalności usługowej (56,5%) i edukacji (53,5%). Bariery w sprzedaży swoich produktów i usług najczęściej doświadczały przedsiębiorstwa funkcjonujące w branży hotelarskiej i gastronomicznej (55,3%), firmy pośrednictwa finansowego (54,8%), transportowe (48,5%) i handlowe (41,1%). Największy odsetek przedsiębiorstw doświadczających tylko trudności podażowych był w przemyśle (9,0%), w dalszej kolejności w budownictwie (4,9%) oraz obsłudze nieruchomości i firm (3,7%). Firmy przemysłowe doświadczały najczęściej obydwu rodzajów trudności.

Dla największej liczby przedsiębiorstw powstałych w roku 2006 i nadal aktywnych w 2011 barierą w rozwijaniu działalności była zbyt duża konkurencja na rynku oraz powiązane z nią obniżanie cen przez konkurencyjne firmy. Problemy te zgłaszało odpowiednio 84,7% oraz 61,8% przedsiębiorstw. Rzadziej przedsiębiorcy jako ograniczenie w rozwoju własnej działalności wskazywali niewystarczające środki klientów (57,4%) oraz brak rozpoznawalności na rynku (29,0%). Niewystarczające środki klientów częściej były problemem dla osób prawnych niż fizycznych. W największym stopniu zbyt dużą konkurencję na rynku sygnalizowały firmy transportowe (99,7%).

Większość firm jako główny problem podażowy postrzegało niewystarczające środki finansowe. Dotyczyło to zarówno przedsiębiorstw ogółem, jak i poszczególnych grup badanych podmiotów w obserwowanych przekrojach. Wyjątkiem były jednostki z ochrony zdrowia, które sygnalizowały wystąpienie „innych przyczyn” jako jedynej bariery

utrudniającej funkcjonowanie na rynku (dla większości obserwowanych firm były to ograniczenia instytucjonalne związane z trudnościami w podpisywaniu kontraktów z NFZ). Najczęstszą przeszkodą dla swobodnego rozwoju firm z poszczególnych grup był, jak wspomniano wyżej, brak środków finansowych – wskazywało ten problem 99,8% podmiotów z pozostałej działalności usługowej i 98,4% hoteli i restauracji. Ograniczony dostęp do kredytów odnotowało 57,6% jednostek w przemyśle, 49,9% w budownictwie, 48,4% w pozostałej działalności usługowej i handlu. Trudności w ściąganiu należności doświadczały firmy transportowe oraz z obszaru obsługi nieruchomości i firm.

3. Podsumowanie

Powstawanie nowych przedsiębiorstw, ich przetrwanie na rynku i rozwój to procesy warunkowane wieloma elementami. Są to zarówno czynniki wewnętrzne związane z predyspozycjami potencjalnych przedsiębiorców, ale również zewnętrzne, tj. otoczenie prawno-ekonomiczne, w którym muszą funkcjonować nowe jednostki. Te uwarunkowania decydują o ich sukcesie bądź porażce. Przetrwanie zależy od warunków rynkowych w jakich powstają przedsiębiorstwa, od środków, jakimi dysponują, od profilu działalności, który zamierzają prowadzić, dostępu do zewnętrznych środków finansowych (kredytów, pożyczek, subwencji i innych), zasięgu działalności, umiejętności radzenia sobie z poszczególnymi barierami i zdolności wypracowania zysku. Dane zawarte w niniejszej publikacji pozwalają na przeanalizowanie występowania poszczególnych uwarunkowań i poznanie ich wpływu na przedsiębiorstwo i gospodarkę.

Po spadku liczby zarejestrowanych nowych przedsiębiorstw w 2009 roku, zaobserwowano ponowny wzrost rejestracji – w 2010 powstało 286,2 tys. podmiotów. Osoby fizyczne stanowiły ponad 90% z nich. Nowopowstałe przedsiębiorstwo zatrudniało średnio około 2 osoby. W około 90% przedsiębiorstw pracowali wyłącznie właściciele wraz z rodzinami.

Powstające przedsiębiorstwa to w ponad 97% jednostki zupełnie nowe, tworzone głównie ze środków własnych, choć zauważalne jest coraz większe znaczenie pozostałych źródeł finansowania działalności (5% osób rejestrujących działalność korzystało z kredytów bankowych, a ponad 18% z dotacji, subwencji i różnego rodzaju innych środków). Co trzecie nowopowstałe przedsiębiorstwo prowadziło działalność inwestycyjną.

Nowi przedsiębiorcy najczęściej napotykali trudności popytowe i to zarówno w pierwszym, jak i dalszych latach prowadzenia działalności. Najbardziej uciążliwym

problemem po stronie popytu pozostała zbyt duża konkurencja. Jednocześnie w kolejnych badanych populacjach nowych podmiotów wyraźnie wzrastała liczba jednostek, które wskazywały, że rozwój utrudniała im obniżka cen przez konkurencyjne firmy. Bariery podażowe były zdecydowanie mniej dokuczliwe i wynikały głównie z niewystarczających środków finansowych, a w ostatnim roku wzrosło też znaczenie bariery związanej z ograniczonym dostępem do kredytów.

Po pięciu latach działalności na rynku pozostaje około 30% najsilniejszych jednostek. Najtrudniej jest przetrwać przedsiębiorstwom pierwszy rok działalności. W następnych latach wskaźniki przeżycia są uzależnione od sytuacji makroekonomicznej, niemniej na ogół w kolejnych latach funkcjonowania na rynku pozostaje więcej przedsiębiorstw niż po pierwszym roku. Doświadczenie zdobywane przez przedsiębiorców pomaga im przetrwać i rozwijać się.

Wykres 1. **Przedsiębiorstwa powstałe w 2010 r. według podstawowego rodzaju działalności – wskaźnik przeżycia do 2011 r.**

Enterprises established in 2010 by main kind of activity – survival rate until 2011

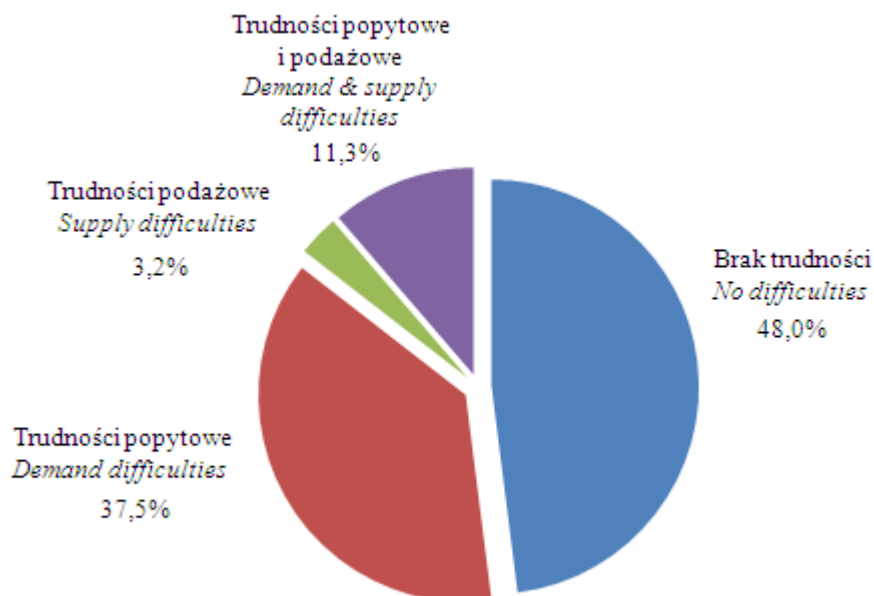
Wykres 2. Przedsiębiorstwa powstałe w 2010 r. i aktywne w 2011 r. – struktura jednostek według ponoszonych nakładów inwestycyjnych oraz podstawowego rodzaju działalności

Enterprises established in 2010 and active in 2011 – structure of entities by incurred investment outlays and main kind of activity

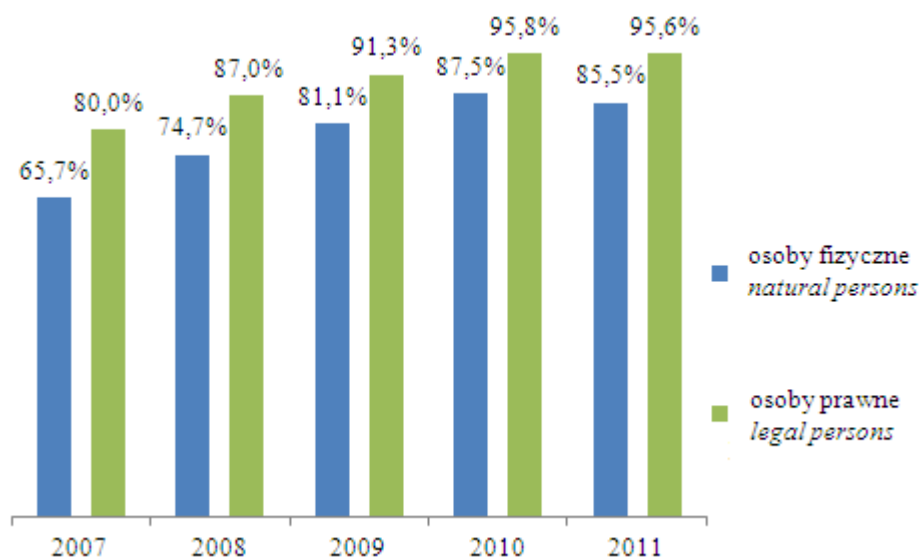
Wykres 3. Przedsiębiorstwa powstałe w 2010 r. i aktywne w 2011 r. według typów napotykaných trudności

Enterprises established in 2010 and active in 2011 by types of encountered difficulties

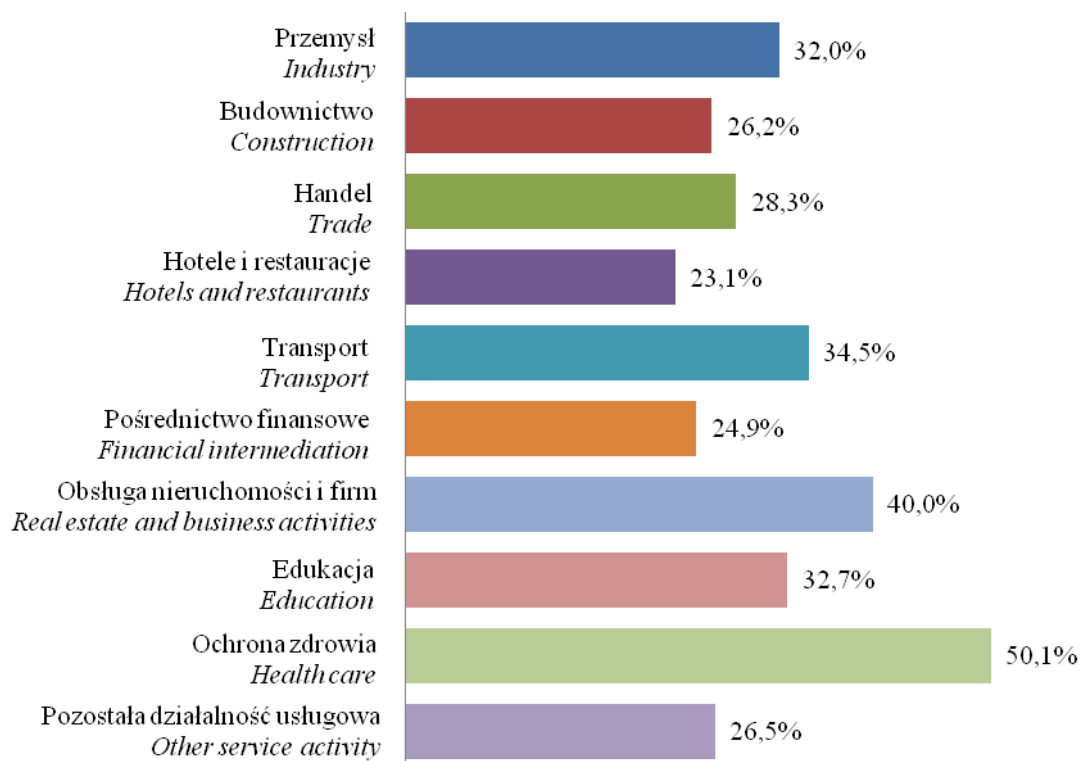
Wykres 4. Przedsiębiorstwa powstałe w 2006 r. według form prawnych – wskaźniki przeżycia w kolejnych latach

Enterprises established in 2006 by legal forms – survival rates in subsequent years

Wykres 5. Przedsiębiorstwa powstałe w 2006 r. według podstawowego rodzaju działalności – wskaźnik przeżycia do 2011

Enterprises established in 2006 by main kind of activity – survival rate until 2011

Wykres 6. Przedsiębiorstwa powstałe w latach 2001-2006 – wskaźniki przeżycia w kolejnych latach

Enterprises established in 2001-2006 – survival rates in subsequent years

